

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 54 • nr. 8 • september 2018 • € 1,75 • www.sp.nl

TIJD VOOR
★ RECHTVAARDIGHEID ★

15 SEPTEMBER ★ ROTTERDAM

CONFERENTIE KLIMAATRECHTVAARDIGHEID 6 OKTOBER 2018

DE LICHTFABRIEK IN HAARLEM
MINCKELERSWEG 2
AANVANG 11.00 TOT 16.00 UUR - INLOOP 10.30 UUR

SP

sp.nl

DICHT DE KLIMAATKLOOF

Wie betaalt de rekening van het huidige klimaatbeleid? Een onderzoeks-journalist van Follow The Money onthulde onlangs dat huishoudens 25 keer meer energiebelasting betalen dan grootverbruikers. Hoog tijd om deze klimaatkloof te dichten, vindt SP-Kamerlid Sandra Beckerman. Daarom organiseert de SP een conferentie over klimaatrechtvaardigheid, met onder anderen wetenschapper Shivant Jhagroe, Bart Wesselink van Milieudefensie, en Klaas Ebels en Kees Willemen (twee strijders tegen gaswinning die een eigen energiecoöperatie zijn gestart). Wees erbij op 6 oktober.

Houd sp.nl in de gaten voor meer informatie.

★ **ROOD**
jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

**ZOekt en gij
zult vinden,
organiseer en
je zult winnen!**

In elke afdeling wonen jongeren die verandering willen in hun woonplaats, op school of werk. We moeten ze alleen nog vinden, zodat ze zich kunnen organiseren en actief worden. Op zondag 21 oktober komt aan bod hoe je dit als afdeling kunt doen, op de jaarlijkse 'Kleur je Afdeling ROOD'-scholing. Alle afdelingen worden hier de komende tijd nog voor benaderd. Kun je niet wachten, heb je al vragen of wil je nu al aan de slag? Neem dan via rood@sp.nl contact met ons op.

foto archief ROOD

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mecava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Peter Sas,
Karen Veldkamp

Foto cover
Govert de Roos

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Wim Steenhagen
Bas van der Schot

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Waarom actievoerende agenten gelijk hebben

4

Lilian Marijnissen

'Zien we elkaar als kostenpost of als mens?'

6

Huis van het recht

Een vuist tegen klassenjustitie

14

De zorg draait door

Zorgverzekeraars gooien de beuk erin

21

Boekingssites

Hoe hotels worden afgeknepen... en de gasten misleid

24

10 Hittegolf: De SP hield het hoofd koel

12 Het Pauperparadijs: Genieten van totaaltheater

26 Minimumloon: De een is het waard, de ander niet?

28 LinksVoor: Dirk van Duijn bezorgde Tribunes... tot zijn 92^e!

29 Polen: Alleen bedrijven profiteren van arbeidsmigratie

17, 18, 19, 20 Nieuws **30** Prikbord

31 Puzzel **32** Theo de buurtconciërge

COLUMN

Aan de slag voor rechtvaardigheid!

De zomervakantie ligt weer achter ons. Het was de zomervakantie waarin Mark Rutte hard op zoek was naar extra geld. Natuurlijk niet om het eigen risico af te schaffen. Ook niet om het onzalige plan om mensen met een arbeidsbeperking onder het minimumloon te laten werken van tafel te krijgen. Voor de agenten die in actie zijn voor extra collega's had hij ook geen oog.

Nee, Mark Rutte was op zoek naar extra geld voor de afschaffing van de dividendbelasting. Deze zomer werd bekend dat dit cadeau aan Shell en co niet 1,4, niet 1,6 maar 2 miljard dreigt te gaan kosten. Voor de premier is ook dit enorme bedrag geen probleem. Als de multinationals bij Rutte aankloppen groeien de bomen tot in de hemel. Als de samenleving om investeringen vraagt zijn de zakken van dit kabinet leeg.

Echt een verrassing was dit natuurlijk niet. De VVD gelooft namelijk heilig in de dictaten van de markt. Gaat het met de snelle winsten goed, dan gaat het goed met de samenleving, geloven zij. De bankencrisis, die precies tien jaar geleden uitbrak, liet het tegendeel zien: de bankiers hadden gegokt, de samenleving verloren.

Dit kabinet gaat dus door op diezelfde heilloze weg. Daarom komen wij op 15 september bij elkaar, precies tien jaar na het failliet van Lehman Brothers. Om te laten zien dat het anders kan. Dat we een land kunnen zijn waar we niet werken voor de snelle winsten van multinationals maar voor de hele samenleving. Waar de politiek niet alleen oog heeft voor het grote geld maar voor alle Nederlanders.

Wij gaan aan de slag voor een rechtvaardig land. Ik reken op uw steun en hoop u 15 september in Rotterdam te zien!

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

Bij politie-acties in Eindhoven moesten automobilisten door een 'fuik' om hen te waarschuwen voor de politie-loze zone die ze tegemoetreden.

'AGENTEN ZIJN HET HELEMAAL ZAT'

Het gaat om het aanhoudende personeelstekort en om de toenemende werkdruk. Maar ook om het gebrek aan waardering, zowel van de kant van de politietop als van de minister. Ondertussen wordt ons land er niet veiliger op: agenten zijn het helemaal zat.

ZE LEGDEN EEN CORDON OM DE BINNENSTAD van Eindhoven, vlak voor een voetbalwedstrijd van PSV. Elders bekeurden ze verkeersover-treders niet en schreven ze minder boetes uit. Ook gingen ze niet meer mee met deur-waarders tijdens huisbezoeken. Een kleine greep uit de acties die politie-mensen eind vorige maand voerden. Het is duidelijk: het is menens bij de politie. Maar zijn zulke acties nog wel proportioneel? 'Jazeker', zegt SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak. 'Kijk, alle Nederlanders zijn voor

hun veiligheid afhankelijk van de politie. Voert die actie, dan is het zaak om naar de agenten te luisteren waaróm ze dat doen. En heb je hun verhaal gehoord, dan begrijp je dat het niet terecht is om met de vinger naar de agenten te wijzen, want zij hebben de ellende niet veroorzaakt. Agenten doen dit echt niet voor hun lol.' Met 'de ellende' bedoelt Van Raak de manier waarop politiemensen hun werk moeten doen. En daarbovenop de houding van de regering, die bij monde van minister

Grapperhaus liet weten dat agenten, als voorwaarde voor een bescheiden loonsverhoging, 'flexibeler' moeten gaan werken. Dat was de spreekwoordelijke druppel. 'Jarenlang hebben agenten gaten in de roosters gevuld, waren ze weinig thuis. En dat betaalden ze met hun vrije tijd en velen zelfs met hun gezondheid. Hun loyaliteit is zeer zwaar op de proef gesteld. En tegen die mensen zegt de minister: jullie zijn niet flexibel genoeg. Kom op zeg!' Als mensen dag en nacht klaarstaan voor de samenleving en inzetbaar zijn voor veiligheid en welzijn van de mensen, zou je verwachten dat de baas ook pal staat voor zijn personeel. Niet dus. Korpschef Akerboom liet weten dat hij desnoods zonder de politiebonden een cao-voorstel wilde doen. Waarmee hij duidelijk positie koos: pal voor de minister en lijnrecht tegenover

‘Agenten doen dit echt niet voor hun lol’

misschien nog wel het ergste: niks waardering. Wat hij wel kreeg? Een paar VVV-bonnen. ‘Het doet politiemensen veel pijn dat er in hun organisatie zo met twee maten wordt gemeten’, zegt Van Raak, die een scherpe kloof ziet tussen de politiemensen aan de top en de agenten op straat. ‘De politietop bestaat voor een belangrijk deel uit mensen die geen echt politiehart hebben en die te weinig binding hebben met wat er op straat gebeurt. Kijk, ruim vijf jaar geleden werd de Nationale Politie ingevoerd. De achterliggende gedachte daarvan was onder meer, dat de politietop beter zou gaan luisteren naar de mensen op de werkvloer. Nu zien we dat er niks is veranderd, dat er van een cultuurverandering aan de top geen sprake is. Tegelijkertijd zien we bij de agenten dat het gebrek aan capaciteit steeds nijpender wordt: politiebureaus in de buurt worden gesloten en agenten moeten onverantwoord veel overuren maken. De druk op de agenten is steeds groter geworden. De doelstelling dat de politie haar werk beter zou kunnen doen en ons land veiliger zou worden, is totaal niet gehaald. Volkomen begrijpelijk en terecht dat de agenten boos zijn en in actie komen.’

Van Raak slijpt inmiddels de messen voor de evaluatie van de Nationale Politie, die later dit jaar in de Tweede Kamer plaatsvindt. ‘Een van de oorzaken van de misstanden is, dat men bij de invoering van de Nationale Politie niet heeft berekend wat het betekent dat er de komende jaren tienduizenden politiemensen met pensioen zullen gaan. Dan kun je wel een paar duizend nieuwe mensen opleiden, maar al met al zul je straks met de situatie zitten dat nóg meer op de schouders van de huidige agenten terecht zal komen. Die dan misschien tot hun zevenenzestigste of zeventigste door moeten werken. Stel je voor: kun je op je oude dag nog achter jeugdbendes gaan aanrennen. Tel daarbij op dat er fors bezuinigd is op de politieacademie en de werving van nieuwe agenten en je weet dat het de hoogste tijd is om in te grijpen.’ •

tekst Rob Janssen
foto Bram Saeys / Hollandse Hoogte ©

 Lees ook het SP-rapport ‘De gebroken beloften van de Nationale Politie: De agent aan het woord’ op sp.nl/politierapport

‘zijn’ agenten. Een brisante situatie, want iedereen weet hoe sterk de politiebonden zijn. Voor het draagvlak onder politiemensen zou het volgens Van Raak goed zijn dat de korpschef voortaan door politiemedewerkers gekozen wordt in plaats van door de minister.

Kloof

Want er is echt wat mis met dat draagvlak. Wie herinnert zich niet de ophef rondom de voormalige Amsterdamse politiechef Welten, die na zijn vertrek door het korps doodleuk als politieadviseur in dienst werd genomen voor een jaarsalaris van 255.000 euro? Na jaren gesteggel werd dat ‘dienstverband’ gelukkig beëindigd. Maar Welten kreeg wel 15.000 euro aan vertrekpremie, plus dat hij tot aan zijn pensioen ook voor veel geld de politie mag blijven ‘adviseren’. Ronald van Raak kent veel agenten en een van hen is Leo Stolk. Hij werkte bijna vijftig jaar als politieman. Enkele dagen voor zijn jubileum werd hij met pensioen gestuurd. Niks jubileum, niks extra maandsalaris. En,

COLUMN

Ideo-Logisch

‘Wer Visionen hat, sollte zum Arzt gehen’, zei de sociaaldemocratische Duitse bondskanselier Helmut Schmidt tijdens de verkiezingscampagne in 1980.

‘Wie visie wil, moet naar de oogarts’, zei Mark Rutte. Hij gaat er prat op evenmin aan vergezichten te doen. En dat hoeft hij ook niet. Zijn geloof in een terugtrekkende overheid, flexibilisering van de arbeid, ieder voor zich en de markt voor ons allen, is immers geen vergezicht. Het is hier en nu, en al vele jaren dominant. Hij hoeft zijn ideologie niet te zaaien of te planten. Hij hoeft haar slechts te onderhouden.

En dus maakt Rutte elke roep om een alternatieve visie verdacht, door een eenvoudige truc: visie is volgens Rutte niet ‘slechts’ een vergezicht, maar een volledige blauwdruk: ‘Als visie een blauwdruk voor de toekomst betekent, dan verzet alles wat liberaal is in mij zich daartegen.’

Maar euh... Hoe zit dat dan in de praktijk?

Men neme de afschaffing van de dividendbelasting: stond in geen enkel verkiezingsprogramma, wordt gesteund door slechts 16 procent van de Nederlanders en levert economisch niks op. Dat klinkt niet als redelijk of pragmatisch.

Wie buitenlandse aandeelhouders van Philips, Unilever, AkzoNobel en Shell elk jaar een fiscale cadeaubon van zo’n 2 miljard per jaar geeft, volgt ironisch genoeg een neoliberale blauwdruk van het radicale kapitalisme: *lagere belastingen voor Kapitaal, langer doorwerken in meer onzekerheid voor Arbeid. Landen zijn de grip op multinationals kwijt. Verzetten heeft geen zin, laat staan hun macht te breken. Wie ze wil paaien, gaat opzitten en geeft pootjes. De filiaalchef die de mensen in zijn toko meer laat betalen om zijn bazen nog meer winst te laten maken.*

Logisch? Nee. Ideo-logisch! Het is een ideologie verkopen als logica. Het is Thatchers *There is no Alternative*, terwijl er altijd alternatieven zijn.

Ron Meyer
voorzitter SP

Lilian Marijnissen op Lowlands.

foto Rianne Noordegraaf

LILIAN MARIJNISSEN:

‘TIJD VOOR RECHTVAARDIGHEID’

Tien jaar na het begin van de crisis is het tijd voor rechtvaardigheid. Met die boodschap gaat SP-fractievoorzitter Lilian Marijnissen het politieke jaar in. Op vijftien september trapt ze in Rotterdam een brede beweging af die mensen hoop, zeggenschap en eindelijk weer eens vooruitgang biedt.

› **Je sprak in augustus op Lowlands. Hoe was dat?**

‘Dat was heel bijzonder, een muziekfestival waar je over politiek komt spreken. Op de zaterdagochtend, dus je vraagt je af hoe vol die tent zal zijn. Maar het was bomvol. Leuk dat zo veel, vooral jonge, mensen toch zo vroeg opstaan voor een politiek verhaal. De organisatie wilde ook mijn persoonlijke verhaal: wat raakt je? Ik heb verteld over de Rotterdamse metrolijn B. Een tijdje terug stapte ik daar in, halte Delfshaven. Er stapte ook een meisje met een roze jas in, jaar of vijf oud. Bij de halte acht minuten verderop, Kralingen, stapte ze uit. Ik realiseerde me: de gemiddelde levensverwachting van mensen in Delfshaven, veel lage inkomens, is vier jaar korter dan die van de mensen in Kralingen, met hogere inkomens, acht minuten verderop... We denken allemaal dat we het goed voor elkaar hebben in Nederland, en dat is op heel veel gebieden natuurlijk ook zo, maar dit vind ik echt niet rechtvaardig.’

› **Waarom raakt je dat?**

‘Ik kan heel slecht tegen onrecht. En natuurlijk, er zullen weinig mensen zijn die vóór onrecht zijn. Maar toch. Ik heb vroeger toen ik jong was al veel onrecht gezien. Ik weet

nog – ik was een jaar of twaalf – dat de bel ging en er een meneer voor de deur stond bij ons thuis. Hij had zijn fiets geparkeerd tegen het tuinhokje. Hij vroeg naar mijn vader, die er niet was. Dus toen vertelde hij zijn verhaal aan mij. Het ging erover dat hij zijn baan dreigde te verliezen, en daardoor ook zijn huis. Maar hij was hiervoor uit Drenthe komen fietsen. Naar Oss. Dat maakte toen zo veel indruk op mij. Sowieso al dat een onbekende volwassen man je zo’n verdrietig verhaal staat te vertellen. Maar dat iemand tweehonderd kilometer komt fietsen om mijn vader te spreken, die hij natuurlijk helemaal niet persoonlijk kent! Dat toont aan de ene kant in wat voor rotsituatie deze meneer zat, maar toch ook: de hoop die hij had. De hoop dat de SP voor verandering kan zorgen.’

› **Was dat een vormend moment?**

‘Dit is maar één voorbeeldje; de telefoon ging bij ons de hele dag. E-mail kenden we toen nog niet en wij stonden gewoon in het telefoonboek. Mensen die in de schulden kwamen omdat ze ziek waren, kinderen die uitgezet dreigden te worden naar een onveilig land terwijl ze hier al weet ik hoe lang woonden. De rode draad is dat al die mensen geen gouden bergen vroegen. Ze

vroegen een fatsoenlijk bestaan. Ik vind het toch altijd weer indrukwekkend, nu ook nog. Mensen hebben de hoop dat wij, de SP, dingen samen met hen kunnen veranderen. Dat is waar politiek over moet gaan. Dat je de hoop hebt dat het morgen beter is dan vandaag.’

› **Op 15 september ga je in Rotterdam spreken bij een grote manifestatie. Gaat dat ook over hoop en perspectief?**

‘Zeker. Op 15 september is het tien jaar geleden dat Lehman Brothers in de Verenigde Staten failliet ging. Dat faillissement leidde ertoe dat de financiële crisis ook naar Nederland oversloeg. Nu zijn we tien jaar verder en dat is een mooi moment om de balans op te maken. Hoe staan we ervoor?’

Het is ook de zaterdag vóór Prinsjesdag. In Den Haag wordt volop gejubeld dat de crisis voorbij is, dat het fantastisch gaat. Voor de aandeelhouders is dat waar. En voor een klein deel van de mensen ook. Maar als je in het land de mensen spreekt, hoor je wat anders. Mensen moeten nog steeds na hun vijftenzestigste doorwerken en denken: hoe ga ik dit volhouden? Thuiszorgers moeten nog steeds werken voor een te laag salaris.

Huren stijgen nog steeds; veel mensen kunnen hun huur niet betalen. Ik merk dan ook dat dat gejubel in Den Haag mensen heel boos maakt. Terecht. ’

› **Maar het is toch fijn dat de economie weer groeit?**

‘Natuurlijk. Ik vind dat wij niet zuur hoeven doen over dat het beter gaat met de economie. Alleen: niet iedereen profiteert daarvan en daardoor nemen de verschillen toe. En dat is het grote probleem. Deze zomer werd bekend dat het afschaffen van de dividendbelasting, het cadeautje voor buitenlandse aandeelhouders, niet 1,4 maar mogelijk zelfs 2 miljard euro per jaar gaat kosten. Op dezelfde dag wordt bekendgemaakt dat de mensen die al het minste hebben, er ook het minste op vooruitgaan. Hoe kan het nou dat in veertig jaar mensen er in netto besteedbaar inkomen niet op vooruit zijn gegaan? Terwijl de winsten van bedrijven zijn toegenomen en ze steeds minder belasting zijn gaan betalen? Hoe dit kan? Een al jarenlang dominante VVD-agenda. Die zijn er vooral voor de rijkste en machtigste tien procent.’

› **Gaat het alleen om de verdeling van het geld?**

‘Dat is het juist: ik wil het ook hebben over wat dit voor de samenleving heeft betekend. Dat de SP aan de kant van bijvoorbeeld de zorgmedewerkers, leraren en schoonmakers staat, weten mensen wel. Dat blijven we ook. Maar een laag dieper: wat doet zo een crisis met de staat van onze samenleving?’

› **Oké, wat doet de crisis met de staat van onze samenleving?**

‘Zekerheden zijn weggefallen, mensen zijn daardoor noodgedwongen meer op zichzelf aangewezen en verliezen daardoor het vertrouwen in een betere toekomst. Neem nou de sociale werkbedrijven. Die moesten eerst geprivatiseerd worden, vermarkt, en toen moesten ze op slot. De mensen die daar werkten, zouden in gewone bedrijven aan de slag moeten. Maar nu is het plan dat mensen met een arbeidsbeperking zelfs voor minder dan het minimumloon moeten werken, anders zou je niet aantrekkelijk zijn voor die bedrijven. Vergelijk dat eens met het speciaal onderwijs: hier in Oss heb ik

actiegevoerd voor behoud van een goede speciale school. Over kinderen die wat extra hulp en ondersteuning nodig hebben, wordt als volgt geredeneerd: “Het is beter voor de kinderen dat ze naar een reguliere school gaan; zoals het voor de arbeidsgehandicapten beter is als ze in de reguliere bedrijven werken.” Dus, je raadt het: speciale scholen dicht. Het is beter voor je als je zo lang mogelijk zelfstandig thuis woont, dus: verzorgingshuizen dicht. Voor sommigen klopt dat, maar voor een heel groot deel ook niet. Het is een tekentafelwerkelijkheid.’

› **Wat heeft de crisis daarmee te maken?**

‘Onder het mom van de crisis zijn de verzorgingshuizen, de speciale scholen, de sociale werkbedrijven allemaal gesloten. Het is verkocht met een verhaal dat het voor iedereen beter zou zijn. Maar als je even gaat praten met een docent van het speciaal onderwijs, dan legt die je in een paar minuten uit dat een kind behoefte heeft aan stabiliteit, aan een vast gezicht voor de klas. Niet elk uur een ander, zoals meestal op de middelbare school. Dat trekken die kinderen

niet. Hetzelfde voor verzorgingshuizen; ga met familie en verzorgers praten. Dan hoor je: allemaal leuk en wel, maar oma zit wel eenzaam thuis, want op de thuiszorg is ook flink bezuinigd. Sociale werkbedrijven idem dito: mensen zitten nu thuis terwijl ze graag willen werken. Dat heeft de crisis met de samenleving gedaan: dat wat van ons allemaal is, de publieke zaak, is verwaarloosd.'

› **Dat geldt niet alleen voor mensen die extra zorg nodig hebben.**

'Dat zie je aan de doorgeslagen flexibilisering. Een hele generatie jonge mensen – iedereen die na mij komt zo'n beetje, ik ben 33 – groeit op met het nieuwe normaal van permanente onzekerheid. De helft van de jongeren heeft een onzeker contract. Wat doet het met je, als je je collega's als concurrent moet zien, als je aan het begin van de maand niet weet of je aan het eind van de maand genoeg hebt? Het aantal burn-outs onder jongeren is superhoog. Dat is allemaal niet in CPB-modellen uit te drukken. Maar het is wel belangrijk. Mensen willen in een samenleving wonen waar we oog voor hebben voor elkaar. Mensen willen dat; ook als ze niet zelf zorg nodig hebben, arbeidsgehandicapt zijn of een onzeker contract hebben.'

› **Alles onder het mom van vrijheid.**

'Ja, maar dit gaat ook over vrijheid. De VVD mag vrijheid dan in haar naam hebben gezet, maar dat is óns thema. Echte vrijheid begint met sociaal-economische zekerheid. Vrijheid is keuzes kunnen maken in je leven omdat je een bepaalde mate van zekerheid van bestaan hebt. En omdat je zeggenschap over je leven hebt. Als mensen zien dat bij degenen die hen vertegenwoordigen de moraal weg is – als ze zien dat die vooral goed voor zichzelf en voor de rijkste 10 procent zorgen – dan verliezen mensen het vertrouwen in het politieke systeem.

Mensen hebben nu het gevoel dat de overheid helemaal niet aan hun kant staat. Dat uit zich in steeds lagere opkomstcijfers tijdens verkiezingen. In Rotterdam gaat in de armste wijken minder dan een kwart van de mensen stemmen – in de rijkste wijken gaat meer dan driekwart. Met als gevolg dat de politiek steeds meer alleen de mensen vertegenwoordigt die het toch al goed hebben. Dat mogen we niet accepteren.'

› **Want?**

'Mensen raken zo de hoop op verandering kwijt. Dat komt de VVD goed uit. Het past in de ieder-voor-zich-gedachte. Toenemende individualisering, commercialisering, flexibilisering: allemaal uitwassen van die gedachte. De financiële crisis is gebruikt om in een nog hoger tempo VVD-ideeën door te drukken. Daardoor is een soort gelatenheid ontstaan, acceptatie. De gedachte dat er geen alternatief is. Er werd vóór de crisis al veel bezuinigd. Toen kwam de crisis en dat was een reden om nog harder te bezuinigen. En nu de crisis voorbij is gaan we... bezuinigen. Altijd bezuinigen dus. Op de samenleving dan, niet op de multinationals en de aandeelhouders natuurlijk. Het compliment dat je aan de VVD moet maken is dat ze erin slagen om steeds met andere bondgenoten die plannen erdoor te drukken. Jetta Klijnsma van de PvdA stond aan de wieg van het sluiten van de sociale werkplaatsen. GroenLinks heeft ingestemd met het sluiten van de verzorgingshuizen. Jesse Klaver heeft daar nu gelukkig zijn excuses voor aangeboden – maar ondertussen is het wel gebeurd. De VVD vond het prima.'

› **Wat is er nodig om dat te doorbreken?**

'Dat we samenkomen en verandering afdwingen. We zullen het niet cadeau krijgen. De VVD-ideeën zijn al jaren dominant. In mijn politiek bewuste leven is er nauwelijks substantiële verbetering geweest

in sociale zekerheid. Ik kan geen echte uitbreiding noemen van onze verzorgingsstaat. Onze generatie heeft geprotesteerd tegen het schuldenstelsel, tegen de onzekere contracten, tegen ontslagen in de zorg. Tegen de achteruitgang dus! We hebben nooit méér geëist, nooit fundamentele vooruitgang bevochten in plaats van de zoveelste verslechtering proberen tegen te houden. Maar wereldwijd zie je wel dat bijvoorbeeld jongeren zitten te wachten op een écht alternatief. De tijd is daar rijp voor. Als we dat gaan organiseren, zal de gevestigde orde ons keihard aanvallen en bestrijden. Het zij zo. We gaan het toch doen.'

› **Wordt dat je oproep op 15 september?**

'Ja. Het is tijd voor rechtvaardigheid. De SP is er klaar voor. Wij weten mensen te organiseren – denk aan onze strijd voor fatsoenlijke huurwoningen of goede zorg. Wij weten wat er nodig is om mensen bij elkaar te brengen en verbeteringen af te dwingen. Overal in het land trekt de SP op met mensen die zich organiseren, en met succes. Dat is inspirerend; we moeten die verhalen vertellen. Ik wil dat mensen zien en voelen dat er perspectief is, dat een rechtvaardige wereld mogelijk is. Ik hoop zo veel mogelijk SP-leden op 15 september in Rotterdam te zien, want het wordt een geweldige middag!' •

tekst Diederik Olders

KOM OOK EN MIS HET NIET! MANIFESTATIE TIJD VOOR RECHTVAARDIGHEID

Waar? Wilhelminakade Rotterdam

Wanneer? 15 september

Ontvangst vanaf 13.00 uur, het programma start om 13.30 uur

Meld je hier aan: [SP.NL/15SEPTEMBER](https://sp.nl/15september)

PAUPERPARADIJS IN CULTUURPALEIS

In een afgeladen Carré hebben 1500 SP'ers met volle teugen genoten van een speciale matinee van Het Pauperparadijs, op zaterdag 7 juli. 'Alleen met daadkracht en moed kun je iets veranderen.'

TERWIJL UIT ALLE HOEKEN van het land SP'ers onderweg zijn naar de Amstel om de speciale uitvoering van Het Pauperparadijs bij te wonen, krijgt Lilian Marijnissen regie-aanwijzingen om haar positie op het podium te bepalen. Na ruim een halfjaar voorzitterschap van de SP-Tweede Kamerfractie mag ze in het koninklijk theater Carré in Amsterdam optreden. Zij zal de uitverkochte zaal toespreken voordat de krachtige voorstelling over de deportatie in 1826 van honderden straatarme kinderen uit de Jordaan naar een gesticht in het Drentse Veenhuizen begint.

Als de toeschouwers hun stoelen zoeken, gniffelen velen nog na van een hilarische happening buiten: de World Naked Bike Ride. Een peloton poedelnaakte fietsers passeert Carré tijdens een tocht door Amsterdam. Het betreft het jaarlijkse protest tegen het alsmaar uitdijende verkeer in de steden. Zoals iedereen weet is de achterban van de SP bepaald niet vies van actievoeren, dus de blote mannen en vrouwen kunnen op de nodige sympathie rekenen.

Gestoken in luchtige kleding luistert het publiek naar de warme welkomstwoorden van partijvoorzitter Ron Meyer. Hij spreekt over een nieuw hoogtepunt in het toch al zo rijke bestaan van de partij. Maar liefst 1500 partijgenoten wonen deze speciale matinee bij. 'En dit is nog maar het begin. Op 15 september zal opnieuw historie worden geschreven door de SP. Dan is het precies tien jaar geleden dat de crisis begon. Zorg dat jullie ook daar bij zijn. Het is de hoogste tijd voor rechtvaardigheid. Maar nu eerst... Lilian Marijnissen.'

En daar staat ze. Zelfverzekerd en trots. Haar betoog in, zoals Lilian het zelf zegt, 'dit paleis voor cultuur' is een voorproefje van de Rede voor de Rechtvaardigheid op die o zo belangrijke zaterdag in september. 'Wij staan op een keerpunt. Het gaat om keuzes, de keuze tussen de multinationals en de mensen, de keuze tussen het rauwe kapitalisme en het algemeen belang. Samen strijden we voor verandering, want wij bepalen de toekomst.'

Geen actie zonder tomaten

De toon voor de happening in Carré is gezet. En al meteen na het begin van Het Pauperparadijs blijkt hoeveel parallellen er zijn tussen de gebeurtenissen bijna twee eeuwen geleden en die in het huidige tijdsgewricht. Actuele thema's vliegen in razende vaart voorbij. Van voedselbanken tot uitsluiting, van verplichte tegenprestaties voor een uitkering tot de gapende kloof tussen arm en rijk. Van de impact van liefdadigheid en goede bedoelingen tot vooroordelen over mensen die het zonder steun en solidariteit niet redden. Van het hardnekkige stigma dat aan de paupers van toen kleefde tot de schaamte onder degenen die tegenwoordig afhankelijk zijn van de sociale voorzie-

ningen. De waarschuwing voor het dreigende verlies van de menselijke waardigheid klinkt overal door in het meeslepende en verdrietige verhaal over protagonist Teunis, zijn zus Aagje, zijn broertje Japie en zijn geliefde Cato.

Het Pauperparadijs, gebaseerd op het gelijknamige boek van Suzanna Jansen, legt een verborgen geschiedenis bloot, een geschiedenis waarvan wij zouden moeten leren. 'Maar daar heb je wel een visie en ideeën voor nodig; en daar ontbreekt het aan in de huidige politiek. Langs de kant blijven staan en niets doen is geen optie. Alleen met daadkracht en moed kun je iets veranderen', onderstreept Tom de Ket,

regisseur en schrijver. Het Pauperparadijs speelde eerst heel succesvol twee zomers in Veenhuizen, op de plek waar destijds alles gebeurde. Nu is het voor vijf weken 'naar binnen' verhuisd. Naar Carré in Amsterdam, de stad van de gedeporteerde wezen, van de armoedzaaiers die geen kant op konden en – tevergeefs – hoopten in Drenthe hun geluk te vinden. Daar liepen ze destijds, langs de Amstel en over de Magere Brug op weg naar de haven, waar de schepen lagen die hen over de Zuiderzee naar Veenhuizen zouden vervoeren.

Als het doek valt, volgt een staande ovatie van het enthousiaste publiek. Dat publiek heeft geboeid genoten van fraai totaal-

theater, heeft unisono een wrange versie van 'Bij ons in de Jordaan' meegezongen, hartelijk gelachen om de grapjes ('geen actie zonder tomaten') en spontaan geapplaudisseerd omdat de dappere Teunis en Cato zich niet wensen neer te leggen bij hun noodlot. Wie je er na afloop ook over aanspreekt, iedereen gebruikt termen als 'prachtig', 'geweldig' en 'indrukwekkend'. Het bewijs dat geëngageerde kunst en cultuur een belangrijke rol spelen in ons leven, zoals Lilian Marijnissen vooraf had vastgesteld, is ondubbelzinnig geleverd. ●

tekst Robin Bruinsma
foto's Peter de Vos

De **SP Stadskanaal** organiseerde een aabare actie om de afdelingen kraamzorg en kindergeneeskunde van het Refaja-ziekenhuis te behouden. Mensen die het ziekenhuis een warm hart toedragen werden aangespoord om knuffels in te zamelen, onder het motto 'Knuffel het Refaja'. Een vrachtwagen vol beesten leverde dit op.

foto Burgercollectief Dreumelen

HITTEPLAN SP: GEWOON DOORGAAN

Terwijl half Nederland puffend op het strand, aan het zwembad of op de camping lag, wisten veel SP-vrijwilligers het hoofd koel te houden. Zo waren er in alle hoeken van het land wel SP-huurdersacties gaande, die ook in de vakantieperiode bleven doordraaien. Immers, niets werkt zo verfrissend als een actie die goed op stoom komt. En als de hitte echt ondraaglijk is, dan kun je altijd nog - naar Amsterdams voorbeeld - in badpak de barricades op.

tekst Lesley Arp • foto's van betreffende SP-afdelingen

Meer dan vierhonderd huurders uit de wijk 't Brukske sprak de **SP Venray** het afgelopen jaar. De helft van hen bleek last te hebben van vocht- en schimmelklachten. De SP en de Actiegroep voor een Gezonde Wijk overhandigden in augustus het rapport 'Brukske, Schimmelwijk' aan corporatie Wonen Limburg.

Toen in **Amsterdam** het elitehotel SoHo House ondanks verzet van omwonenden toch open ging, wilden buurtbewoners ook kunnen baden in luxe. Gehuld in badkleding eisten zij met SP-gemeenteraadslid Tiers Bakker ruimte voor buurtfuncties in het gebouw... én toegang tot het zwembad op het dak.

In de Tweebosbuurt in **Rotterdam** wil woningcorporatie Vestia bijna zeshonderd woningen slopen. Veel bewoners zijn bang dat zij straks niet meer naar hun wijk terug kunnen keren, zo bleek tijdens een bewonersbijeenkomst georganiseerd door de SP. Ter plekke is er een actiecomité opgetuigd.

Begin dit jaar spoelde er
 ◀ opeens veel rotzooi aan
 langs de oevers van zand-
 winproject 'Over de Maas'.
 Het bleek vervuilde slib uit
 het buitenland. Ongeveer
 honderd omwonenden
 bezochten een bijeen-
 komst van de **SP West
 Maas en Waal** over de
 slibstort, die als startschot
 diende voor verdere acties.

Op tal van plekken in
Groningen kwam de SP het ▶
 afgelopen jaar in actie met
 huurders. Tweehonderd van
 hen troffen elkaar op het
 Huurdersfestival, met onder
 andere graffitiworkshops,
 een barbecue en muziek van
 Zanger Richard. Ook werd
 de Groninger Huurdersbond
 gelanceerd, waar meteen
 veel animo voor bleek.

Meer dan 400.000
 euro liep de gemeente ▶
Alphen mis, door
 winkelpanden te
 bouwen die ruim een
 jaar later nog steeds
 leeg staan. Dat terwijl
 de woningnood onder
 jongeren er groot is.
 De SP beplakte de
 etalages met de vraag:
 "Waarom woont
 hier niemand?"

Door verzakkingen verschijnen er zinkgaten
 in de **Vlaardingse** Vogelbuurt Noord: gevaar- ▶
 lijk voor bijvoorbeeld kinderen en mensen
 die slecht ter been zijn. Gesteund door de SP
 eisen bewoners maatregelen van woning-
 corporatie Samenwerking. Die dacht van het
 probleem af te zijn door enkele zandzakken
 voor de woningen te dumpen.

Na de plaatsing van nieuwe meters op de
 verwarmingen werden bewoners van de
 Poptahof in **Delft** geconfronteerd met toren-
 hoge stookkosten. Ze kwamen met de SP in
 actie en behaalden in juli hun eerste succes,
 toen corporatie Woonbron beloofde de stook-
 kosten opnieuw te berekenen.

Tijdens het buurten
 leerde de **SP Leusden** ▶
 dat vrijwel alle bewoners
 van de Kuperssingel
 balen van het plan om
 twee bruggetjes in hun
 straat te verwijderen.
 De SP roept hen op naar
 het stadhuis te gaan, als
 de raad definitief beslist
 over het lot van de
 bruggen.

SP-PLAN HUIS VAN HET RECHT

DE RECHTER BINNEN HANDBEREIK

Mogen alleen mensen met een dikke portemonnee hun recht halen? Daar lijkt het de laatste jaren steeds meer op. De SP heeft een plan om de rechter weer toegankelijker te maken. In de buurt en betaalbaar voor iedereen.

HET RECHT MOET voor iedereen toegankelijk zijn: dat bepleit de SP al sinds jaar en dag. Volgens onze grondwet moet iedereen zich kunnen laten vertegenwoordigen in de rechtszaal; als je de advocaat niet kunt betalen wordt die deels vergoed. Dat heet rechtshulp, gefinancierde of gesubsidieerde rechtsbijstand of een toevoeging. 'Maar zeker de afgelopen tien jaar is de rechtshulp in Nederland afgebroken', vertelt SP-Tweede Kamerlid Michiel Van Nispen. Zo is door verschillende kabinetten bezuinigd op de gesubsidieerde rechtsbijstand. Met als gevolg dat het voor mensen die minder te besteden hebben moeilijker is geworden om hun recht te halen. Het bezuinigingspakket van 50 miljoen van voormalig staatssecretaris Nebahat Albayrak (PvdA) in 2008, namens het kabinet-Balkenende IV, was de eerste mokerslag. De inkomensgrenzen voor rechtsbijstand werden vervolgens steeds strenger en ook de eigen bijdrage steeg fors.

Bewust bezuinigd om armen zwaarder te straffen

Wanneer Van Nispen gevraagd wordt wat de ideologie is achter deze voortdurende bezuinigingen, moet hij meteen denken aan een geruchtmakend interview met voormalig staatssecretaris van justitie Fred Teeven (VVD) in de Groene Amsterdammer van mei 2017. Hieruit bleek dat Teeven bewust bezuinigde op de rechtsbijstand met als doel om het strafrecht strenger te maken – voor mensen die niet een dure advocaat kunnen betalen. Teeven in dat interview over de bezuinigingen: 'Het is een andere manier om hetzelfde effect te bereiken. Als je aan een advocaat niet al te veel tijd geeft om aan een verdachte te besteden, dan wordt het ook niet zo veel, die verdediging.' De uitspraken leidden tot veel commotie in de juridische wereld, waardoor Teeven zich twee maanden later besloot terug te trekken voor een benoeming bij de Raad van State. 'Ongetwijfeld is de afbraak van de rechtshulp ook ingege-

ven door bezuinigingsdrift', stelt van Nispen. 'Maar dan kiest men uitgerekend voor een bezuiniging die zorgt voor meer ongelijkheid! Daar zie je de ware aard van de VVD.'

In juni dit jaar was de maat vol voor de Vereniging Sociale Advocatuur Nederland (VSAN). De sociaal advocaten gingen over tot een boycot van gesprekken met het ministerie van Justitie en Veiligheid. Dit uit onvrede met het nijpende vergoedingstekort. 'De stelling dat advocaten meer dan genoeg verdienen geldt misschien voor de grote kantoren en bekende namen, maar zeker niet voor de bevlogen idealisten. In de sociale advocatuur zien we juist dat kantoren failliet gaan en er geen jonge aanwas meer is. Waar kunnen mensen die zelf geen advocaat kunnen betalen straks nog naartoe?', vraagt Van Nispen zich af.

Slepende conflicten: vaak met de overheid

De Bredase jurist Michiel van Nispen nam in 2014 het stokje als SP-justitielwoordvoerder over bij het vertrek van Kamerlid Jan de Wit. Hij was tot dat moment medewerker van De Wit en ziet het als zijn roeping om de strijd die zijn voormalige werkgever en leermeester jarenlang tegen de afbraak van het recht voerde zo goed mogelijk voort te zetten. 'Maar daarnaast wil ik een beter perspectief bieden voor mensen met sociaal-juridische problemen. Ook als het gaat om heel eenvoudige zaken, waar slechts een paar tientjes mee gemoeid zijn', licht Van Nispen toe. 'Een conflict met de buurman bijvoorbeeld, over een overhangende boom. Dat klinkt misschien banaal, maar dat soort sluimerende conflicten kan flink dooretteren, met het gevolg dat mensen soms letterlijk ziek worden.'

Van Nispen benadrukt dat vaak de overheid een rol speelt in slepende conflicten. 'Denk aan mensen die moeten knokken voor een

uitkering of verblijfsvergunning. Zestig procent van het budget voor de gesubsidieerde rechtsbijstand gaat naar zaken tegen de overheid. Dus juist de overheid maakt mensen vaak het leven zuur, en zou vaker het initiatief moeten nemen om problemen op een andere manier op te lossen.'

Huisartsenpost, maar dan juridisch

Vanuit die analyse werd het SP-voorstel voor Huizen van het Recht geboren. Het begrip 'Huis van het Recht' is een geesteskind van

Ton Lennaerts. Lennaerts is voortrekker van een proef met de Spreekuurrechtter van de rechtbank Noord-Nederland, en kwam in die hoedanigheid vorig jaar uitgebreid aan het woord in de Tribune. 'Ik denk er al jaren over en blijf het betogen', zei Lennaerts destijds. 'Het zou ideaal zijn als er een Huis van het Recht komt waar iedereen gemakkelijk naar binnen stapt en dat bij voorkeur in de buurt van mensen. In dat Huis brengen we niet alleen rechters onder, maar ook experts op allerlei terreinen. (...) Vergelijk het met een

huisartsenpost, waar eerstelijns zorg wordt geleverd.'

Van Nispen: 'Lennaerts is een van de eersten die mij geïnspireerd heeft om dit initiatief te starten. Maar ook gesprekken met de vrederechter in België, het Juridisch Loket in Roermond en vele andere deskundigen lagen aan de basis van het voorstel voor Huizen van het Recht.' Het voorstel gaat ervan uit dat voor iedere 60.000 inwoners een rechter in de buurt moet zijn. België kent

TIEN JAAR BEZUINIGINGEN OP DE RECHTSHULP

- 2007** Het kabinet-Balkenende IV besluit structureel 50 miljoen te bezuinigen op de rechtsbijstand. Door de plannen van staatssecretaris Nebahat Albayrak (PvdA) kunnen voortaan alleen de allerarmsten nog rekenen op gefinancierde rechtsbijstand, waarschuwt de SP.
- 2011** De eigen bijdrage voor mensen die een beroep doen op de rechtsbijstand wordt verhoogd.
- 2013** Het kabinet-Rutte II komt met een nieuwe bezuinigingsronde van 85 miljoen op de rechtshulp. Staatssecretaris Fred Teeven (VVD) verhoogt de griffierechten en – opnieuw – de eigen bijdrage voor rechtzoekenden.
- 2017** De bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand worden niet teruggedraaid, laat het nieuwe kabinet-Rutte III weten. De commissie-Van der Meer spreekt van 'ernstig achterstallig onderhoud in het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand'.

Mensen die recht hebben op een tegemoetkoming in advocaatkosten betalen een eigen bijdrage. Een alleenstaande met een jaarinkomen tot € 18.400 betaalde in 2006 een eigen bijdrage van € 90, maar is vandaag de dag € 196 kwijt. Ook voor mensen met een jaarinkomen tot € 36.800 euro is de eigen bijdrage de afgelopen tien jaar fors verhoogd.

al een dergelijk fijnmazig systeem: verspreid over het land zijn er 187 vestigingen van de vrederechter, waar men tijdens kantooruren vrij kan binnenlopen met een vraag of verzoek. Opmerkelijk is dat Nederland in de periode 1811-1838 ook vrederechters kende. Die waren destijds in het leven geroepen om de rechtspraak in de buurt te brengen en de overbelasting van de rechtbanken te beperken. Om bezuinigingsredenen werd de vrederechter in 1838 vervangen door de kantonrechter. Sinds 2002 zijn ook de kantonrechtbanken verdwenen.

Van Nispen: 'We hadden ook als SP kunnen zeggen dat de kantonrechter terug moet komen. Maar als we het recht toch dichterbij de mensen willen brengen, waarom dan niet in een bibliotheek of buurthuis in plaats van een kantongerecht?'

Spreekuurrechtter: mensen voelen zich echt gehoord

Vanuit de gedachte dat het recht laagdrempelig moet zijn is in oktober 2016 het expe-

riment met de Spreekurrechter in Noord-Nederland gestart. Een zitting kost er slechts 39 euro 50 en kan soms al enkele weken na de aanvraag plaatsvinden. Van de 55 zaken die de Spreekurrechter in anderhalf jaar tijd mondeling in behandeling nam, leidde ongeveer 80 procent tot een schikking. Een ander groot voordeel is volgens Van Nispen dat bezoekers van de Spreekurrechter zich doorgaans na afloop van de zitting echt gehoord voelen. 'Als je een ervaren rechter hebt die de juiste vragen stelt en de-escalierend optreedt, iemand als Ton Lennaerts, dan kunnen mensen er vaak toch samen uitkomen. Zo krijgen beide partijen in een conflict bij de Spreekurrechter uitgebreid de kans om hun verhaal te doen.'

'Niet alleen rechters'

Ook het Juridisch Loket in Roermond diende als inspiratiebron voor de Huizen van het Recht. Van Nispen: 'Het Juridisch Loket is een eerste aanspreekpunt voor mensen met een juridisch probleem. Er zijn dertig vestigingen in het hele land. Dat is eigenlijk veel te weinig. Bovendien is er bezuinigd op de inlooppreekuren en moet je betalen voor telefonisch advies.' Daarnaast blijven bezoekers die niet aan het loket geholpen kunnen worden soms lang doormodderen, waardoor hun situatie enkel verergert. Het Juridisch Loket in Roermond besloot daarom begin dit jaar intensiever samen te werken met andere hulpverleningsinstanties, zoals de gemeente, zorgteams en schuldhulpverlening. 'Daarom zeggen wij: in de Huizen van het Recht moeten niet alleen rechters zitten. Denk ook aan mediators, sociaal raadslieden, schuldhulpverleners, maatschappelijk werkers', somt Van Nispen op. 'Rechters zien

bijvoorbeeld vaak mensen aankomen met tassen vol dichte enveloppen met rekeningen. Die moeten zij makkelijker kunnen doorverwijzen.'

De-escalatie en vroeg ingrijpen

Terug naar Den Haag. Hoewel Rutte III geen extra geld vrij wilde maken voor de gesubsidieerde rechtsbijstand, staat het regeerak-

5 OKTOBER: SYMPOSIUM OVER TOEGANG TOT HET RECHT

Afgelopen voorjaar presenteerde Van Nispen het SP-plan voor Huizen van het Recht. Hierbij daagde hij advocaten, rechters, partijen en organisaties uit om samen met de SP het voorstel verder uit te werken. 'Veel organisaties, zoals van de Raad voor de Rechtspraak, de Nederlandse Orde van Advocaten, het Juridisch Loket en het Landelijk Overleg Sociaal Raadslieden, gaven aan dat de SP met dit plan op het goede spoor zit.' Door de ervaringen van experts als de spreekurrechter, de vrederechter en initiatiefnemers van lokale experimenten te bundelen, maar ook door burgemeesters te enthousiasmeren om er gewoon mee aan de slag te gaan, hoopt Van Nispen het voorstel voor Huizen van het Recht naar een hoger plan te tillen. Daarom organiseert de SP-Kamerfractie op 5 oktober een symposium over de toegang tot het recht, waar onder anderen spreekurrechter Ton Lennaerts en de Belgische vrederechter Lode Vrancken hun visie zullen delen. Bent u werkzaam in het juridische en/of sociale domein en wilt u meepraten over de toegang tot het recht? Meld u dan aan voor het symposium via spnet.nl/symposiumrecht

koord wel positief tegenover een proef met buurtrechters en schuldenrechters. Volgens Van Nispen is dit mede te danken aan de druk vanuit de SP, samen met de Christen-Unie, om met laagdrempelige rechtspraak in de buurt te komen. Maar moet de politiek wel bepalen hoe de rechterlijke macht te werk gaat? Het is immers een onafhankelijke staatsmacht. Het SP-Kamerlid benadrukt dat de rechterlijke macht juist zelf de wens heeft om maatschappelijk effectief en betekenisvol te zijn. 'Vanuit die gedachte zijn verschillende lokale experimenten gestart, met telkens een iets andere insteek', vertelt Van Nispen. 'In Tilburg hebben ze een speciale rechter in het leven geroepen voor mensen met hardnekkige schulden, de schuldenrechter. In Den Bosch hebben ze *community courts*, een fenomeen dat is komen overwaaien uit New York. Zaken die hier besproken worden hebben veelal van doen met overlast in buurten en zitten dicht tegen het strafrecht aan. Partijen als buurtwerk en reclassering worden vroegtijdig ingeschakeld, zodat conflicten niet in het strafrecht terechtkomen. De gemene deler van deze initiatieven is dat ze uitgaan van de-escalatie en vroeg ingrijpen, net als ons voorstel voor Huizen van het Recht. Maar het Huis van het Recht is een veel veelzijdiger concept, dat nog nergens wordt uitgetoet.'

Geen smoes om te bezuinigen

Sander Dekker, minister voor Rechtsbescherming in het kabinet-Rutte III, reageerde positief op het voorstel voor Huizen van het Recht. Toch is zijn insteek een andere dan die van de SP, merkt Van Nispen op. 'Dekker hoopt met vernieuwingen zaken weg te houden bij de rechter. Natuurlijk is naar de rechter gaan niet altijd de beste oplossing. Maar voor ons moet een verbetering van het rechtssysteem hand in hand gaan met meer budget voor de sociale advocatuur.' In het najaar zal Dekker uitgebreider ingaan op het SP-voorstel, maar ook toelichten hoe hij om wil gaan met het nijpende tekort aan geld voor de rechtsbijstand. 'Ik ga er heel alert op zijn dat de Huizen van het Recht niet misbruikt worden om verder te bezuinigen op de sociaal advocaten', waarschuwt Van Nispen. 'Maar dat weerhoudt de SP er niet van om aan te geven hoe ons rechtssysteem beter kan. Ons plan is ambitieus, maar eigenlijk moet ik de eerste nog tegenkomen die de Huizen van het Recht echt niet ziet zitten. Dus waarom zou het dan niet gewoon kunnen?' •

tekst Lesley Arp

foto's Maurits Gemmink

> EINDELIJK: ABSURD HOGE SCHOOLKOSTEN MBO'ERS VAN DE BAAN

Heel wat jaren vochten ROOD en de SP tegen de absurd hoge schoolkosten voor mbo'ers. Nu kan het succes gevierd worden: de school mag leerlingen niet meer verplichten om gereedschap en andere spullen die nodig zijn voor de opleiding te kopen (laptops en software uitgezonderd). Het was van de gekke: voor een kappersopleiding 1600(!) euro bijbetalen om zelf scharen en tondeuses te kopen. Voor een kok in spe bedroegen 'materiaalkosten' eveneens 1600 euro en voor de opleiding bloembinden moest een leerling wekelijks 35 euro neertellen voor verse bloemen, onthulde de Jongerenorganisatie Beroepsonderwijs (JOB) jaren geleden al. SP-Tweede Kamerlid Peter

Kwint: 'En wat dacht je van messensets voor de verpleegkundigen-opleiding? Betaal je je scheel aan. Maar vanaf nu is de verplichting tot aanschaf van die spullen verleden tijd en moet de mbo'er de spullen ook kunnen lenen van de school. Kortom: de opleiding moet de scharen, tondeuses, messen, uniformen et cetera beschikbaar stellen. Het ging hier niet om een of ander klein probleempje; dit raakt de toegankelijkheid van het onderwijs. Daarom hebben we als SP de druk opgevoerd, onder meer met het Meldpunt Schoolkosten van ROOD. Uiteindelijk ging de minister van Onderwijs overstag. Dit is een grote overwinning voor mbo'ers met een minder dikke portemonnee.'

foto archief ROOD

> SCHIMMELALARM: IN GEZWAM KUN JE NIET WONEN

Van Venray tot Groningen, van Rotterdam tot Den Haag: in het hele land strijdt de SP tegen ongezonde schimmels in huurwoningen. Vooral in sociale huurwoningen zijn schimmels een steeds groter probleem. In 2007 kwamen ze in 9 procent van de huizen voor, sindsdien is het percentage opgelopen naar 43. Reden voor SP-woordvoerder wonen Sandra Beckerman om het meldpunt SchimmelAlarm te lanceren. Huurders die last hebben van schimmel of ander achterstallig onderhoud kunnen hier alarm slaan.

foto Sandra Beckerman

Beckerman: 'De gezondheid van minstens een half miljoen Nederlanders in schimmelwoningen staat op het spel. Ik heb veel mensen gesproken die letterlijk ziek worden van hun eigen huis. Kleine kinderen die al heel jong medicijnen en astma-puffertjes moeten gebruiken. Bewoners van

schimmelwoningen worden vaker ziek, leven korter en doen dit in minder goede gezondheid. Dat is onbestaanbaar.'

Volgens het SP-Kamerlid is de verhuurderheffing – de door de regering opgelegde belasting voor eigenaren van huurwoning

gen – een van de redenen dat schimmels in huurhuizen blijven woekeren. Mede door deze belasting geven verhuurders namelijk te weinig geld uit aan onderhoud. Beckerman wil daarom dat een deel van de opbrengst van de heffing gebruikt wordt om verhuurders te dwingen schimmelwoningen aan te pakken. Ook pleit ze voor een centraal meldpunt voor huurders, een recht van de huurder om te eisen dat een woning wordt opgeknapt en een boete voor verhuurders die deze regels aan hun laars lappen.

Heeft u ook schimmel in uw huis of ander achterstallig onderhoud? Maak dan een melding op sp.nl/schimmelalarm. Van de meldingen maakt de SP een zwartboek dat gebruikt wordt om de regering en nalatige verhuurders aan te pakken.

> TOEKOMSTVEROVERAARS OP ROOD ZOMERSCHOOL

In juli waren zeventig ROOD-jongeren een week bezig met de toekomst. Met als thema 'Verover de toekomst' lieten zij zich inspireren door onder anderen filosoof Gustaaf Peek, documentairemaker Leon Verdonschot, SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut, wetenschapper Shivant Jhagroe en activiste Fiona Dove. Tegenmacht, grootkapitaal, radicale duurzaamheid, vakbondsmacht, permanente oorlog; de grote onderwerpen werden niet geschuwd. De ROOD-jongeren hebben er behalve een leerzame ook een gezellige week van gemaakt. Op naar de toekomst!

foto Floor Mertens

> DIT MAG U NIET ZIEN

Streng bewakers vroegen bezoekers van het Antwerpse Rubenshuis deze zomer of zij een account hebben op social media. Zo ja, dan werden zij genadeloos weggestuurd

bij de bekende barokke naakten en Rubensengeltjes. Het Vlaams Agentschap voor Toerisme protesteerde zo tegen het beleid van bedrijven als Facebook om alle

afbeeldingen van blote billen en borsten automatisch te verwijderen: een vorm van censuur die zelfs beroemde meesterwerken treft.

foto flemishmastersCC

> PAUL PETERS TRIBUNELoop

Al meer dan dertig jaar organiseert de SP in Oss het hardloopevenement de Tribune-loop, genoemd naar, jawel, het blad dat u nu leest. Dit jaar werd de hardloophwedstrijd óók vernoemd naar de grondlegger en jarenlange organisator, de vorig jaar overleden Paul Peters. Bij aanvang nam vriend en mede-SP'er Hans van Leeuwen het woord (foto). Ook aanwezig waren Pauls zoon Rick en dochter Eva, zij gaf het startschot. Start en finish waren zoals elk jaar bij het SP-pand op de Linkensweg in Oss.

foto SP Oss

> RONDRIJDEN MET EEN KUNSTWERK

De SP zoekt vrijwilligers met enthousiasme, tijd en gevoel voor evenementenorganisatie. Vind je het leuk om bij acties, partijbijeenkomsten en demonstraties uit te rukken met de SoeP Express? Je wordt – samen met anderen – ambassadeur van de partij, met een compleet ingerichte bus met een prachtig rijdend kunstobject. Mensen worden blij van je enthousiasme, de SoeP Express en de soep. Heb je belangstelling én een BE-rijbewijs, neem dan vóór 1 augustus contact op met Harre van der Nat van het SP-evenemententeam: hvdnat@sp.nl of bel 06 4838 1715. We nodigen je dan snel uit voor een bijeenkomst in Amersfoort, waar we je meer uitleg kunnen geven.

foto's archief SP

afbeelding SP Apeldoorn

Grote ophef deze zomer over de uitlatingen van VVD-minister Blok, die beweerde dat mensen uit verschillende culturen niet vreedzaam samenleven. De SP Apeldoorn reageerde met een heldere boodschap. In een opiniestuk op Joop.nl schreef gemeen-

teraadslid Sunita Biharie: 'Stop met ons tegen elkaar uit te spelen als u zelf het probleem bent.'

sp.nl/Zwv

> PALMOLIESCHANDAAL

De vraag naar palmolie als grondstof voor voedingsmiddelen, verzorgingsproducten en biodiesel groeit. Om de productie uit te breiden, schuiven grote internationale bedrijven ernstige intimidatie en illegale boskap niet. Toch blijven ABN Amro, ING en Rabobank erin investeren. Omdat de gemeentelijke rekeningen van Amsterdam bij ING lopen, vinden gemeenteraadsleden dat het stadsbestuur deze bank op de misstanden moet aanspreken. 'We willen niet dat Amsterdam indirect bijdraagt aan mensenrechtenschendingen', licht SP-raadslid Tiers Bakker toe. 'Als ING blijft weigeren haar verantwoordelijkheid te nemen, moeten we overwegen om van bank te veranderen.'

 Twee recente rapporten over misstanden in de palmoliesector zijn te lezen bij Milieudefensie: sp.nl/Zwv

> GRIP EN KIJK

foto's archief SP

Al enkele maanden toeren SP-voorzitter Ron Meyer en zijn voorganger Jan Marijnissen langs SP-afdelingen, elk met hun eigen bijdrage aan de verdieping binnen de partij. Meyer biedt Grip; zijn boek waarin hij verslag doet van zijn gesprekken met maatschappelijk leiders. De door veel geïnterviewden gedeelde analyse dat de mensen en de maatschappij in tijden van toenemende onzekerheid

meer grip nodig hebben is de basis voor interessante avonden, waar ook veel niet-SP'ers op af komen. Of misschien beter: nóg-niet-SP'ers. Voormalig partijvoorzitter Jan Marijnissen toont op zijn avonden zijn korte film over zijn bezoek aan de VS. Daar was hij in de jaren negentig ook al. Vorig jaar was hij er weer en hij sprak daar met mensen over hoe de VS er een kwart eeuw later voorstaat (zie

ook de Tribune van december 2017 voor een verslag van die reis). Marijnissen biedt inzicht en uitzicht, achtergrond en discussie. Deze avonden zijn meer voor SP-leden. Het is voor afdelingen nog steeds mogelijk om een bijeenkomst met Meyer of Marijnissen te organiseren. Als u zo iets wel wilt in uw buurt, neem dan contact op met uw SP-afdeling.

> ACTIE TOMAAT

De aanhoudende zomerhitte leidde tot een opmerkelijke advertentie op Marktplaats: 6 miljoen snacktomaatjes, gratis af te halen. Er was niets mis mee, alleen zagen ze er door de vele zon ietwat rimpelig uit. De advertentie werd massaal gedeeld op social media. Prompt ontstond er een ware

run op de overheerlijke smaakmakertjes en binnen no time waren ze op. Maar, zoals SP'er Eva de Bakker tweette: 'Leuke actie. Maar hierachter gaan hardwerkende telers schuil, die deze tomaatjes niet kunnen verkopen aan de grootgrutters omdat zij alleen "perfecte" tomaatjes willen.'

foto flickrCC

> 'DIT WORDT GEVAARLIJK. LÉTTERLIJK'

De SP in Gennep is in verzet gekomen tegen de sluiting van de ambulance-post door de zorgverzekeraars. En de socialisten staan ditmaal niet alleen met hun kritiek op de marktwerking in de zorg; alle politieke partijen plus de burgemeester van de Noord-Limburgse gemeente doen nu mee.

'U neemt niet alleen ons verre van serieus, maar ook uw klanten en dus onze burgers', schrijft de Gennepse politiek in een brandbrief aan de zorgverzekeraars, waaronder VGZ en CZ. Deze maakten midden in de zomer bekend de ambulancepost binnen een paar weken te gaan sluiten. En dat terwijl de aanrijtijd-norm van 15 minuten in de oude situatie vaak al niet gehaald werd.

'Dit kan mensenlevens gaan kosten', zegt SP-raadslid Hans Frentz. 'Hier vliegt de marktwerking in de zorg compleet uit de bocht. Alle andere partijen zien dat nu gelukkig ook.'

Zo stelde de Gennepse VVD: 'VGZ en CZ nemen risico's met onze veiligheid.' De PvdA heeft een oproep gedaan: 'Zeg je zorgverzekering bij VGZ en CZ op.' En

foto Daniel Farrell / flickrCC

burgemeester Peter de Koning benadrukte 'geen begrip voor hoe de zorgverzekeraars hierin handelen' te hebben en riep de inwoners van de gemeente op te gaan turven hoe lang het in de nieuwe situatie duurt voor de ziekenwagen ter plekke is. Zodat met feiten en cijfers aangetoond kan worden dat de ambulancepost in Gennep moet blijven.

Hans Frentz: 'Eerder werd bekend dat het politiebureau in Gennep ook al wordt gesloten. Er wordt geen rekening gehouden met de specifieke ligging van de gemeente tussen de Duitse grens en de Maas, waardoor de aanrijmogelijkheden voor hulpdiensten maar beperkt zijn. In onze kleine grensgemeente dreigt zich een gevaarlijke kaalslag te voltrekken. Létterlijk gevaarlijk.'

Als de zorgverzekeraars hun besluit niet herzien, zal de Gennepse SP doorgaan met acties.

> EU WIL DAT MULTINATIONALS KUNNEN MEEKIJKEN OP JE BANKREKENING

Als het aan de EU ligt worden banken binnenkort verplicht om toegang te geven aan multinationals die een kijkje willen nemen in je bankrekening. Bedrijven zoals Google en Facebook zijn daar natuurlijk heel blij mee. Zij weten nu al wat je op internet zoekt, wie je vrienden zijn en welke

evenementen je bezoekt. Straks weten zij dus ook welke spullen je koopt, bij welke winkels, en wanneer je salaris wordt gestort. We moeten niet raar opkijken als Facebook ons straks advertenties toont die precies aansluiten bij ons koopgedrag en de hoeveelheid geld op onze rekening! De

Europese richtlijn die dit mogelijk moet maken heet *Payment Service Directive 2*, oftewel PSD2. De SP stelt aanvullende maatregelen voor om mensen te beschermen. Het debat hierover in de Tweede Kamer zal direct na het reces plaatsvinden.

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

ROELIE POST

Met veel tamtam presenteerde Frans Timmermans zijn voorstel voor de bescherming van klokkenluiders. Ik mag daar voor de begrotingscontrolecommissie van het Europees Parlement een advies over schrijven. Onmiddellijk viel me op dat de voorstellen van Timmermans wel gelden voor de lidstaten, maar niet voor de Europese instellingen zelf. Alsof daar alles al goed is geregeld.

Niet dus. Al 18 jaar probeert de Nederlandse Roelie Post misstanden bij internationale adoptie van kinderen aan het licht te brengen. Daar zouden ook mensen binnen de Europese Commissie bij

betrokken zijn, of op zijn minst zouden ze ervan afweten en er niets aan willen doen. Terwijl het gaat om projecten die met Europees geld zijn gefinancierd.

Je zou denken dat de Commissie zo'n moedige ambtenaar zou belonen, maar in plaats daarvan kwam ze terecht in een eindeloze bureaucratie, waarbij ze voortdurend werd tegengewerkt. Per 1 augustus volgde ontslag. Ik heb uitgebreid met Roelie gesproken en hoewel ik niet uitsluit dat – naar de letter – de Commissie de regels heeft gevolgd, vind ik het onverteerbaar dat een klokkenluider in Nederland ondergedoken zit en naast het ontslag ook nog eens een forse rekening gepresenteerd kreeg over de tijd dat ze 'zonder geldige reden' niet had gewerkt.

In mijn advies wijzig ik het voorstel van Timmermans, zodat het juist ook op de Europese instellingen betrekking heeft. En daarnaast probeer ik, vooral achter de schermen, de Commissie zover te krijgen dat er voor Roelie een humane oplossing gevonden wordt. Want de bescherming van klokkenluiders vraagt niet alleen om goede regels, maar juist ook om respect voor de menselijke waardigheid. En daar schort het in de Europese bureaucratie nogal eens aan.

STOP MENZIS!

OMDAT EEN PATIËNT GEEN AUTO MAAR EEN MENS IS

Zorgverzekeraar Menzis gaat behandelingen in de geestelijke gezondheidszorg betalen op basis van resultaat. Hoe dat resultaat objectief vast te stellen is, weet niemand. Wel is duidelijk dat het een kostenbesparing voor de zorgverzekeraar zal opleveren. Ook andere verzekeraars gooiden afgelopen zomer de beuk erin. Ze tonen de urgentie van een Nationaal ZorgFonds andermaal aan.

HET WAS IN HET NAJAAR van 2011, toen de Tweede Kamer een verstrekkend besluit nam. Het parlement nam namelijk een motie aan, waarin de regering werd opgeroepen om 'in overleg met alle partijen te komen tot een breed gedeelde en breed gedragen visie met als uitkomst de introductie van uitkomstfinanciering uiterlijk in 2020'.

Met 'uitkomstfinanciering' wordt natuurlijk prestatiebekostiging bedoeld, of nog eenvoudiger: vergoeding op basis van resultaat. Dat zou volgens een grote meerderheid van de Kamer nodig zijn, omdat – aldus de motie – 'kwaliteit van zorg en doelmatigheid hand in hand gaan en dit alleen mogelijk is als de daadwerkelijke medische resultaten van

zorg bekostigd worden'. En dat kan alleen 'wanneer er inzicht is in de kwaliteit van de medische resultaten', aldus de Kamermeerderheid. Bijna alle partijen stemden voor de motie die prestatiebekostiging in de zorg tot norm verhief. Behalve de SP en de Partij voor de Dieren.

‘Schaf de zorgverzekeraars af en zet één Nationaal ZorgFonds op zonder onnodige bureaucratie en geldverslindende concurrentie’

Het lijkt zo logisch: alleen datgene vergoeden wat het gewenste resultaat oplevert. Immers, als de remmen van je auto niet goed meer werken, ga je natuurlijk niet de ruitenwissers vervangen. Maar, zo stelde de SP destijds, zo werkt het in de zorg niet. Want wat is het exacte resultaat van medisch handelen of juist van niet handelen? Wie beoordeelt dat en hoe gebeurt dat dan? Volgens de partij lag met uitkomstfinanciering bovendien het creëren van ‘een bureaucratistisch monster’ in het verschiet.

Ruitenwissers

En nu Menzis de behandeling van depressies en angsten alleen nog wil gaan vergoeden op basis van het resultaat in plaats van de duur van de behandeling, lijkt het monster nog groter en gevaarlijker te worden. In de geestelijke gezondheidszorg is een exact resultaat na behandeling immers nóg moeilijker vast te stellen. Menzis meent de resultaten niettemin te kunnen objectiveren, en wel door het laten invullen van vragenlijsten door patiënten. Maar volgens SP-Kamerlid Maarten Hijink is het ‘godsonmogelijk’ om het exacte resultaat na een medische behan-

deling vast te stellen. ‘Kijk, op zichzelf heb ik er niets tegen dat er met behulp van vragenlijsten vergelijkingen worden gemaakt en dat zorgverleners vervolgens samenwerken en van elkaar kunnen leren. Maar op basis daarvan het precieze resultaat van een behandeling vaststellen en daar dan de vergoeding van af laten hangen, dat gaat gewoon niet. Resultaatgericht vergoeden is een typische uitwas van het marktdenken in de zorg. Die manier van denken ziet mensen als auto’s: als er wat mankeert vervang je de remblokken, leg je er een set nieuwe banden op of monteer je een nieuwe thermostaat. En hup, rijden maar weer. Maar een mens is geen auto.’ En dan is er nog de perverse prikkel die het systeem met zich meebrengt. Want als je betaling afhankelijk maakt van het resultaat van de behandeling, dan wordt het financieel interessant om de makkelijkste patiënten te behandelen en de zware gevallen links te laten liggen. Hijink: ‘Het systeem van Menzis leidt ertoe dat niet de beste zorg de norm wordt, maar de goedkoopste. Mensen die zware zorg nodig hebben lopen het risico nergens meer aangenomen te worden.’ Een absurde, irreële

situatie? Geenszins, want het zit ingesloten in het systeem dat nou eenmaal op poten is gezet om de kosten te drukken omdat de zorg te duur zou zijn. Onder zulk gesternte zijn situaties alleen in menselijke zin absurd. In puur financiële zin zal degene die over de centen gaat zich niet afvragen of een zwaar depressieve patiënt misschien niet veel vrolijker wordt als hij begint te vermoeden dat hij te duur wordt en dat daardoor zijn behandeling weleens zou kunnen stoppen... Maarten Hijink: ‘Absurd is, dat patiënten een bepaalde behandeling niet krijgen omdat die niet rendabel is. Of dat bijvoorbeeld een fysiotherapeut geen vergoeding meer krijgt van de zorgverzekeraar, omdat hij of zij boven diens behandelindex valt (zijn of haar prestaties ten opzichte van het landelijk gemiddelde –red.). Dat komt omdat het vertrouwen weg is. Het vertrouwen namelijk, dat een zorgverlener z’n werk goed doet. Men gaat ervan uit dat de zorgverzekeraar het allemaal beter kan inschatten.’ En dat is in feite ook absurd, want die zou eigenlijk alleen over de financiën moeten gaan.

Anderhalf jaar geleden kwamen zo'n 10.000 mensen naar Den Haag om hun steun voor het Nationaal ZorgFonds kracht bij te zetten.

Frustrerend

Het is misschien wat al te makkelijk om op in het oog springende ontwikkelingen in de zorg het etiket 'absurd' te plakken. Maar wat rest je eigenlijk nog, als zorgverzekeraars met van alles bezig lijken te zijn behalve met het verzekeren van zorg? Wat moet je ervan denken, als zorgverzekeraars – waaronder Menzis – afgelopen zomer 20 miljoen euro bij ZiekenhuisGroep Twente (ZGT) claimen, omdat het ziekenhuis meer declaraties had ingediend – lees: meer zorg had verleend – dan vooraf was geraamd? En dan de vraag: wat vindt het kabinet daar eigenlijk allemaal van? Maarten Hijink trekt de minister regelmatig aan de jas, maar krijgt in de regel afhoudende antwoorden. Zoals over genoemd ziekenhuis in Twente. 'Het is de verantwoordelijkheid van het ziekenhuisbestuur', liet zorgminister Bruins weten toen Hijink hem onlangs om een stellingname vroeg. De SP'er vervolgde: 'Komt het voortbestaan van het ziekenhuis en/of het leveren van zorg in gevaar?' Antwoord van de minister: 'Een herstelplan moet erin resulteren dat in 2020 weer sprake is van een financieel stabiel ziekenhuis.' En eerder dit jaar trok Hijink aan de bel over Menzis die het resultaat van bepaalde hartoperaties (bypasses en dotteren) leidend ging laten zijn voor de hoogte van de vergoeding – weer die prestatiebe-

kostiging dus. Daar bleek de minister vooral positief over te zijn. Over de rol van Menzis geen onvertogen woord. 'De regering lijkt het allemaal wel best te vinden en wijst voor oplossingen naar de marktpartijen. Extra frustrerend is het, dat de regering daarbij altijd kan refereren aan die genoemde Kamermotie uit 2011', zegt Maarten Hijink. En wat vindt Menzis zelf eigenlijk? Het bedrijf spreekt op zijn website noch over uitkomstfinanciering, noch over prestatiebekostiging, maar over 'waardegerichte zorginkoop'. En die is volgens de zorgverzekeraar 'de sleutel voor toekomstbestendige en betere zorg voor verzekerden'. Met andere woorden: u wordt er beter van. Eenzelfde redenering pasten zorgverzekeraars, onder wie VGZ en CZ, in Gennep toe. In deze Noord-Limburgse gemeente kondigden zij afgelopen zomer ineens aan binnen een paar weken de ambulancepost te gaan sluiten. Dit tot woede van de inwoners en de voltallige politiek. In reactie daarop schreven de verzekeraars een brief, waarin staat dat de sluiting bedoeld is 'om de prestaties van ambulancezorg in de héle regio te verbeteren'. Het betrof namelijk een 'regionale verantwoordelijkheid, geen lokale verantwoordelijkheid'. Daar heb je wat aan als je getroffen wordt door een hartaanval. Ben je dan tevreden en gerustgesteld als je te horen krijgt: 'Meneer, de ambulance komt wat later want het is een regionale verantwoordelijkheid'? De zoveelste absurditeit: de ziekenwagen komt later, maar u wordt er beter van.

Nationaal ZorgFonds

De macht van de zorgverzekeraars reikt dus steeds verder en neemt steeds grotere risico's met de veiligheid en gezondheid van mensen. Natuurlijk: goede zorg is duur. Ook Maarten Hijink onderkent dat. 'Ook wij als SP bepleiten goede controle op de zorguitgaven. Maar dan moet je het vertrouwen teruggeven aan de zorgprofessionals, zodat de onnodige bureaucratie verdwijnt. En ervoor zorgen dat zorgverleners onderling kunnen samenwerken. Schaf de zorgverzekeraars af en zet   n Nationaal ZorgFonds op, zonder onnodige bureaucratie en geldverslindende concurrentie.'

De campagne voor het Nationaal ZorgFonds wordt binnenkort geïntensiveerd, weet Hijink. Tegen de achtergrond van de jongste ontwikkelingen is dat niet heel vreemd.

In zijn jaarverslag over 2017 maakt Menzis bekend vorig jaar een positief resultaat van 45 miljoen euro behaald te hebben. Dat kwam tot stand door 'meevallende zorgkosten en hogere bijdragen uit het vereveningssysteem'. Dat laatste slaat op de compensatie die zorgverzekeraars krijgen voor verzekerden van wie verwacht wordt dat zij meer dan gemiddeld gebruik maken van medische zorg. •

tekst Rob Janssen

Illustratie Bas van der Schot • foto Rob Nelisse

HOTEL-MONOPOLIE

De zomer zit er weer op. Veel mensen regelden hun vakanties op boekingsites als Trivago, Booking.com of Expedia. Achter de wereld van zonnige bestemmingen en nog zonnigere kortingen gaat echter een keihard systeem schuil van een handvol concerns. SP-Europarlementariër Dennis de Jong zet zich in voor een eerlijker speelveld voor ondernemers én reizigers.

DENNIS DE JONG VOND HET ERGENS wel een grappig voorval. Onlangs kwam een mevrouw van de beroemde Hilton-hotelketen bij hem langs. Of hij haar niet kon helpen, haar bedrijf kon niet meer tegen de boekingswebsites op. Grappig is het in die zin, dat het gerenommeerde Hilton met zulk een sjieke uitstraling hulp komt vragen bij een SP'er. Minder grappig is de reden van de noodkreet van de Hilton-mevrouw: de machteloosheid van haar bedrijf tegenover de boekingsites. De Jong: 'De internetplatforms dicteren de regels en zelfs grote hotelketens kunnen niet echt om ze heen.' Ze hebben namen als Booking.com, Expedia, Trivago. Een van de grootste, Booking.com, begon ooit als een Nederlandse website waar je kleinere, zelfstandige hotels kon vinden, vertelt Dennis de Jong. 'Maar het werd opgekocht door een Amerikaanse firma, die wereldwijd ging opereren. Het werd een enorme markt. Tegenwoordig zijn alle boekingsites in handen van slechts drie Amerikaanse concerns.' Is dat erg? 'Ja, want zij bepalen de voorwaarden waaronder de hotels opereren. En niet zelden misleiden ze de consumenten.'

In de praktijk werkt het zo: om voor potentiële klanten zo hoog en zo zichtbaar mogelijk op de ranglijsten van de internetplatforms te komen, betalen hotels en andere accommodaties flinke commissies (meestal tussen 15 en 20 procent van de kamerprijs) aan boekingswebsites. Die verbieden de hotels vervolgens in de regel om kamers goedkoper op de eigen hotel-website of elders op internet aan te bieden dan de prijs op de boekingsite. Een hotelier kan dus nauwelijks nog aan de knoppen van zijn eigen zaak draaien. Hij zit in een wurggreep, want afzien van de boekingsite betekent veel minder klanten. Immers: klanten zoeken en boeken hotelovernachtingen tegenwoordig hoofdzakelijk via internet. Daartoe aangemoedigd door bijvoorbeeld de tv-reclame van Trivago waarin je binnen

no-time de meest spectaculaire kortingen om de oren vliegen. Het ideale hotel voor de beste prijs! Van 110 naar 77 euro! Geen 150 maar 96 euro! Hoe kan dat dan allemaal, wetende dat de hotels zelf niet onder de prijs van de boekingsite mogen gaan zitten? 'Moet je mij niet vragen', zegt Dennis de Jong droogjes. 'Ik kan je alleen een tip geven: staar je niet blind op die zogenaamde kortingen. Dat is vaak allemaal flauwekul. Kijk naar de netto-prijs. Dat is wat je uiteindelijk betaalt.'

tijken de kleinere bedrijven afknijpen; dat is wat Dennis de Jong in toenemende mate zorgen baart. En dan gaat het zeker niet alleen om de hotel- en reisbranche. Boerenbedrijven die door de supermarktketens geduceerd worden, toeleveranciers die door grote bedrijven worden gedwongen om met veel te lange betalingstermijnen akkoord te gaan, franchisenemers die door het moederbedrijf worden afgeknepen; volgens De Jong 'regent het voorbeelden van wanpraktijken van

'Wanpraktijken van grote bedrijven tegenover het midden- en kleinbedrijf'

Kermis

Zo begint de hele sector, hotels én gasten, te lijken op een compleet dolgedraaide kermis. Een fonkelende kermis, bevolkt met mensen die denken heel wat euro's te gaan besparen door in attracties te stappen waarvan de eigenaar waarschijnlijk met pijn in z'n hart hoge prijzen moet vragen en het desondanks financieel niet meer redt. En achter de coulissen zit een handvol megaconcerns de winst te tellen. Want megaconcerns zijn het, de bedrijven achter de boekingsites, hotelzoekmachines, vergelijkingsportalen of hoe ze ook heten. Ter indicatie: Trivago werd een aantal jaren geleden ingelijfd door het Amerikaanse Expedia, dat ook al Cheaptickets en Hotels.com overnam. En Booking.com is al sinds 2005 in handen van Priceline, eveneens een reisgigant uit de VS.

De schaalvergroting, de enorme macht van een handvol concerns die met hun prak-

grote bedrijven tegenover het midden- en kleinbedrijf. In de interne marktcommissie van het Europees Parlement hebben we de laatste tijd ontzettend veel tijd besteed aan de vraag hoe we kunnen ingrijpen in de markt om uitbuiting van kleine bedrijven te voorkomen. Een van de dingen waar we aan werken is het inperken van de contractvrijheid, bijvoorbeeld als het gaat om die internetplatforms.' Dankzij die contractvrijheid kunnen de boekingsconcerns hotels via allerlei clausules verbieden om eigen prijzen te hanteren.

De SP-Tweede Kamerfractie kaartte die misstand eerder al bij minister Kamp van Economische Zaken aan. Maar die zag niets in een beperking van die contractvrijheid. Hoteliers bepalen volgens de minister immers zelf of ze een vermelding op de boekingsites willen of niet. Ziedaar de neoliberale mantra's van keuzevrijheid en zelfregulering. Keuze is er, ja. Alleen de

vrijheid niet. En de regulering is eenzijdig, top-down.

Motorfietsen

Maar volgens Dennis de Jong houdt het niet op bij beperken of verbieden van wurgclausules. 'De vraag die ik echt op de agenda van het Europees Parlement probeer te krijgen is: hoe komt het dat het allemaal zo uit de hand gelopen is? Hoe kan het dat in zoveel sectoren de schaal zo enorm vergroot is, dat zich oligopolies van een handvol concerns hebben kunnen vormen die onderhand meer macht hebben dan individuele regeringen? We moeten ons afvragen wanneer een bedrijf te groot, *too big to fail* wordt.' Daarmee legt De Jong een link naar de financiële crisis die tien jaar geleden losbarstte. Banken die men betitelde als *too big to fail*, te groot om om te vallen, waren zo groot en zo vervlochten met alles en iedereen, dat ze niet failliet móchten gaan omdat anders de hele wereldeconomie in elkaar zou storten. Ze moesten veelal met overheidsgeld gered worden. De Jong

vervolgt: 'Het échte probleem zit 'm in het Europese mededingingsrecht. Dat komt erop neer dat de Europese Commissie oligopolies – dus: heel weinig aanbieders op bepaalde markten – op zich geen probleem vindt, zolang ze maar geen misbruik maken van hun dominante posities. Dat dat wél gebeurt, kunnen we overal zien en merken. En vergis je niet: de mega-concerns lukt het ook nog om landen tegen elkaar uit te spelen. Als de wetgeving in het ene land ze niet zint, hoppen ze gewoon naar een ander land. Kortom: het is de hoogste tijd dat we een minimum aantal aanbieders op een specifieke markt eisen. En als dat niet kan, is er geen sprake meer van een markt en moeten we de activiteiten terugclaimen als publieke diensten. De vele ontmoetingen die ik heb gehad met ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf die hard werken voor hun zaak en afgeknepen, uitgebuit worden door eenzijdig opgelegde contracten vormen voor mij een extra stimulans om een vuist te maken. Om te beginnen tegen dat mededingingsrecht.'

Nog even terug naar de boekingswebsites op het internet. Dennis de Jong: 'Het is je vast al opgevallen dat zo'n beetje het hele internet-gebeuren in handen is van een paar grote bedrijven in de Verenigde Staten. Van Facebook en Google wist je het al. Maar ook de internet-platforms in de reisbranche zijn dus in Amerikaanse handen. Dit terwijl het voor iedereen toegankelijk maken van het internet ooit een initiatief was van idealisten die wilden dat gewone mensen er ook iets aan hadden.' De Jong wil maar zeggen: anno 2018 is het gekaapt door het grootkapitaal.

In reactie op de importheffingen die Donald Trump oplegde, reageerde Europa stoer met heffingen op Amerikaanse Harley Davidson-motorfietsen, spijkerbroeken en whiskey. Triviaal? U zegt het maar. Maar de internetreuzen uit de VS laat Brussel vooralsnog ongemoeid. •

tekst Rob Janssen
illustratie Nenad Mecava,
Mohamed Hassan / Pixabay

Volle bak in De Prael.

BREED VERZET TEGEN OPHEFFEN MINIMUMLOON

‘IK DRAAG MEER BIJ DAN WAT IK PRODUCEER’

Het is stampvol in het café van brouwerij De Prael in Amsterdam – toch niet bepaald een klein zaaltje. Honderden mensen zijn op woensdagmiddag overal vandaan gekomen om op te komen voor iets wat eigenlijk heel logisch zou moeten zijn: het minimumloon.

STEFANIE WALRAVEN EN CORNÉ HEUTMEKERS (foto) zijn een stel en hebben allebei een arbeidsbeperking. Walraven studeert nog; eerst voor onderwijsassistent en nu toegepaste psychologie. Zij hoopt dat ze straks nog aan een volwaardige baan kan komen die haar voldoening geeft en waar ze als gelijkwaardige werknemer wordt behandeld. Want: ‘Dit is gewoon discriminerend voor mensen

met een beperking. Op deze manier krijgen wij steeds minder.’ Haar partner Heutmekers maakt zich ernstige zorgen over de toekomst. Hij werkt in het magazijn van een deurenfabriek, bouwt pensioen op en krijgt vakantiegeld: ‘Als ik dat kwijtraak, weet ik niet of we nog wel op vakantie kunnen. Is dat te veel gevraagd? Ik werk ook hard.’ Hij ergert zich aan de leugens van Rutte, die hardwerkende Nederlanders ooit 1000 euro beloofde: ‘En dan dit. Deze plannen moeten echt van tafel.’

Bezuiniging van 500 miljoen

Voor wie het nog niet weet: het kabinet wil het mogelijk maken dat mensen met een arbeidsbeperking minder dan het minimumloon krijgen. Zo zouden ze interessanter worden voor werkgevers – die het daar helemaal niet mee eens zijn, maar meer daarover later. De arbeidsgehandicapte kan dan bij de gemeente een ‘loondispensatie’

aanvragen om het loon aan te vullen. Maar dit geldt als een uitkering. Dus als je wat gespaard hebt, of je hebt een partner met eigen inkomsten, dan is het nog maar de vraag of je echt op het minimumloon uitkomt. En alsof dat nog niet erg genoeg is: er wordt ook geen pensioen meer opgebouwd, vakantiegeld vervalt. En de arbeidsgehandicapte moet het zelf allemaal regelen. Hoewel het kabinet dit beleid probeert te verkopen met de boodschap dat het voor iedereen beter is, staat er onderaan de streep een bezuiniging van 500 miljoen euro per jaar. Inderdaad: terwijl politici juichen over de economie en buitenlandse aandeelhouders cadeautjes krijgen van Rutte (afschaffing dividendbelasting), kan er volgens het kabinet bij de arbeidsgehandicapten wel een half miljard vanaf.

‘Samen optreden’

Terug naar Amsterdam, waar voormalig SP-wethouder Arjan Vliegthart een keur aan sprekers de revue laat passeren. Vakbonden FNV (‘Participeren is volwáárdig meedoen!’) en CNV zijn vertegenwoordigd (‘Wij geven als vakbond geen stemadvies, maar denk er bij de Provinciale Statenverkiezingen nog maar eens goed over na!’). Advocaat Marc Hüsen legt uit hoe het ontduiken van het wettelijk minimumloon zich verhoudt tot allerlei verdragen en mensenrechten. Hoewel de SP deze aftrap heeft georganiseerd, sluiten andere partijen zich er graag bij aan.

Lodewijk Asscher van de PvdA is er ook: ‘Het minimumloon geldt voor ons allemaal; het is niet aan de werkgever om te bepalen wat iemand waard is. We moeten hier samen optreden.’ Huib van Olden is CDA-wethouder in Den Bosch en hij haalt Martin Luther King aan, die stelde dat rechtvaardige wetten zijn gebaseerd op morele wetten. Van Olden ziet dat veel collega-wethouders het met hem eens zijn: ‘Het verzet wordt zo massief, dat dit niet doorgaat’, voorspelt hij. GroenLinks-voorzitter Jeroen Postma sluit zich daar van harte bij aan: ‘Je hebt recht op respect en waardering.’

‘Onwettig en onfatsoenlijk’

Pieter Derks (onder andere bekend van De Nieuws BV op radio 1) maakt in een grappig filmpje duidelijk waarom het zo oneerlijk is. De redenering is ‘je krijgt geen pensioen-opbouw omdat je onder het minimumloon werkt’. Dat noemt Derks twee keer genaaid worden met het woordje ‘omdat’ ertussen. Net als: ‘Ik heb je tv gejat omdat ik je ruit heb ingeslagen.’ Hij vindt juist dat je als arbeidsgehandicapte dubbel betaald zou moeten krijgen, vanwege alle hobbels die je al moet

Vlnr: Amber Bindels van Wij Staan Op, Arjan Vliegthart, Lilian Marijnissen en Jasper van Dijk.

‘Hoe haal je het in je hoofd om tegen een groep mensen te zeggen: jullie zijn dat minimumloon niet waard’

nemen om aan het werk te kunnen.

Ook het bekende gezicht van Maarten van Rossem verschijnt op het scherm. Van Rossem noemt het plan onwettig en onfatsoenlijk. Zeker na het sluiten van de sociale werkplaatsen, waartoe het vorige kabinet (‘ik moet zeggen waarin ook de partij zat waar ik op gestemd had’) helaas heeft besloten. Tienduizenden mensen zouden terecht kunnen bij gewone bedrijven – maar dat gebeurde dus amper en nu worden de werkgevers gepaaid.

Bisschop De Korte, ook uit Den Bosch, geeft in een videoboodschap zijn steun aan de strijd van de SP op dit punt. Het is wat hem betreft een kwestie van menselijke waardigheid. Steun ook op het podium van Jan-Jaap de Haan van Cedris (vereniging van sociale werkgevers). Hij stelt dat loondispensatie niet gaat werken: ‘We hebben al ervaring met dit systeem, namelijk voor Wajongers. Onze ervaring? Het werkt gewoon niet. Haal dit plan van tafel.’ Werkgevers willen het dus helemaal niet. David Jansen uit Amsterdam is zelf ook sociaal werkgever en hij ziet dat er iets helemaal misgaat: ‘Elke werkgever die ik spreek en aan wie ik kort uitleg wat er gaat gebeuren, zegt: wat is dit voor waanzin?’ Jansen wil als werkgever mensen gewoon een volledig loon kunnen geven.

‘Je schaft een deel van onze onafhankelijkheid af’

Gelukkig kwamen behalve bestuurders en BN’ers ook actievoerders zelf aan het woord. Zij waren het immers die, onder andere met hun comité Wij Staan Op, een succesvolle petitie startten, op tv uitlegden wat er mis is met het plan van het kabinet en zo veel steun voor het verzet verwierven. Amber Bindels – eerlijk is eerlijk, zij is intussen ook een BN’er geworden – verwoordt het goed: ‘Het gaat er steeds meer om wat mensen kosten en wat ze produceren. Maar ik draag meer bij dan wat ik produceer.’ Op de vraag van Vliegthart of ze het druk heeft gehad sinds de start van de acties, antwoordt Bindels: ‘Sinds de petitie is gestart heb ik erg weinig geslapen. Het scheelt nog dat ik verder veel zit.’ Ook als de actie een succes is, zal ze weinig slapen: ‘Want dan is het eerst nog feest!’

Noortje van Lith, net als Bindels activiste van het eerste uur, legt uit dat het om een gevoel van eigenwaarde gaat: ‘Het minimumloon bestaat dit jaar vijftig jaar. En het dan voor ons juist nu afschaffen?! Daarmee schaf je een deel van onze onafhankelijkheid af.’ Van Lith, zeer actief op Twitter, ziet dat veel organisaties zich aansluiten bij het verzet: ‘Een heel groot deel van de maat-

schappij is ertegen. Als het minimumloon afgeschaft wordt, is dit gewoon geen democratie meer.’

SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk is blij met de grote opkomst en de uitgesproken steun: ‘Vandaag blijkt: dit plan heeft geen steun in de samenleving. Ik roep VVD-staatssecretaris Van Ark op dit kille plan in de prullenbak te gooien en open te staan voor alternatieven. De SP heeft een veel beter plan, waarbij we arbeidsgehandicapten als volwaardig werknemers behandelen en het minimumloon overreind laten.’

SP-fractievoorzitter Lilian Marijnissen sluit de middag af en is trots dat de aftrap van het verzet zo breed gedragen is: ‘Bij wet is vastgelegd dat het minimumloon de bodem is. Er wordt in Den Haag volop gejubeld over de economie. Hoe haal je het dan in je hoofd om tegen een groep mensen te zeggen: jullie zijn dat minimumloon niet waard. Het is tijd voor rechtvaardigheid; dit plan is oneerlijk en onacceptabel. Iedereen die zich bij deze brede groep mensen, organisaties en partijen wil aansluiten, is welkom. We gaan dit winnen.’ •

tekst Diederik Olders
foto's Rob Nelisse

LINKSVOOR

ZEEBONK

Al jaren fietst Dirk van Duijn uit Noordwijk aan Zee elke maand 13 kilometer naar Leiden om Tribunes op te halen. Die brengt hij vervolgens te voet rond in Noordwijk en Noordwijkerhout, zo'n 6 kilometer verderop. Maar nu vindt hij het welletjes: onlangs heeft hij de afdeling laten weten dat het tijd wordt voor een nieuwe Tribunebezorger. Dirk van Duijn wordt deze maand 92 jaar. Hij heeft vier kinderen en negen kleinkinderen. 'Zeg maar Dirk, ik voel me helemaal geen meneer.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› Hoelang bent u al lid van de SP?

'Sinds 2011. De afdeling keek wel even verbaasd op dat ik me ook meteen aanmeldde als Tribunebezorger.'

› Hoe bevalt het leven in Noordwijk?

'Prima, ik krijg nooit genoeg van de zee. Vroeger heb ik gevaren. Alle rangen heb ik doorlopen, van matroos tot kapitein. Nu maak ik nog dagelijks een flinke wandeling langs de kust.'

› Wat was uw favoriete bestemming als zeeman?

'Het Caraïbisch gebied. Daar heb ik als jonge matroos drie jaar op een tanker gevaren. Prachtig, die eilanden. Ik heb er nog een geliefde gehad. In Le Havre ook trouwens, nog een favoriete bestemming. Zij heeft me de liefde voor Frankrijk bijgebracht. Ik volg nog altijd conversatiecursussen Frans, voor de gezelligheid.'

› Had u in ieder stadje een ander schatje?

'Haha, zo was het inderdaad wel een beetje.'

Totdat ik mijn vrouw ontmoette, toen was dat gauw over. Ik ben toen ook overgestapt van de grote vaart naar de kustvaart, zodat zij mee kon.'

› Was het liefde op het eerst gezicht?

'Ja. Tijdens mijn verlof ging ik naar de Zeevaartschool in Amsterdam en we ontmoetten elkaar in de bus. Een poosje later lag er een briefje in mijn brievenbus: ze wilde graag een avondje met me uitgaan. We zijn altijd samen gebleven. De laatste drie jaar van haar leven was ze opgenomen in een zorgcentrum. Ze had alzheimer, maar ze was nooit lastig en ze heeft me tot het laatst herkend.'

› Heeft u hobby's?

'Ik ben gek op talen en ik mag graag filosoferen over wiskundige vraagstukken. En ik sport: kogelstoten en discuswerpen. Samen met mijn zoon Bas. Het sportieve zit in de familie.' ●

SP'ERS NEMEN NOGMAALS POOLSHOOGTE

BEDRIJVEN DE LUSTEN, MENSEN DE LASTEN

Tien jaar arbeidsmigratie vanuit en naar Polen. Dat laat sporen na in de Poolse samenleving. Jasper van Dijk: 'Dit is rauw kapitalisme, de maatschappij mag de klappen opvangen.'

SP-TWEEDE KAMERLEDEN JASPER VAN DIJK en Bart van Kent bezochten eind augustus Polen. Tien jaar geleden was Van Kent, nog als medewerker van toenmalig Kamerlid Paul Ulenbelt, ook al in het land. De Nederlandse grenzen waren toen net opengestaan voor Poolse werknemers. Van Kent: 'Je kon toen nergens kijken of je zag reclame van Nederlandse uitzendbureaus om toch vooral in Nederland te gaan werken. *Praca w Holandii!* Tien jaar later zijn de uitzendbureaus niet meer weg te denken en zijn de gevolgen van massale arbeidsmigratie nog zichtbaarder geworden.'

Van Dijk vertelt over hun bezoek aan – heel toepasselijk – een tomatenkwekerij: 'In de Nederlandse kassen werken veel Polen, maar in de Poolse kassen werken juist veel Oekraïners.' Wat de Polen voor Nederland zijn, zijn de Oekraïners voor Polen. Van Dijk: 'De arbeidsmigratie wordt gebruikt door werkgevers om de lonen te drukken. Een overschot aan werknemers in Nederland verzwakt de onderhandelingspositie van werknemers. En drukt zo de lonen. Hetzelfde gebeurt in Polen: daar worden de ongeveer anderhalf miljoen Oekraïners gebruikt om de lonen ook daar te drukken.'

Gebrek aan werknemers

Een deel van de Poolse arbeidsmigranten heeft zich inmiddels definitief in Nederland gevestigd. Ruim een derde is pendelmigratie. Van Kent wijst op de gevolgen voor de Poolse samenleving: 'Die mensen zijn een

paar maanden in Nederland, gaan weer terug naar Polen enzovoort. Hun kinderen worden bij grootouders achtergelaten of, als de oudste een jaar of twaalf is, alleen achtergelaten. Dat zagen we tien jaar geleden al ontstaan en dat is niet minder geworden. In Oekraïne gebeurt nu natuurlijk hetzelfde.' Ook economisch heeft Polen last van de migratie; de economische groei wordt geremd door het gebrek aan werknemers, die immers in landen als Nederland wel vier keer zo veel kunnen verdienen. Van Kent: 'Zo vertelde een restauranthouder dat ze de boel moet sluiten omdat ze geen mensen kan vinden.'

Loondumping

De uitzendbureaus profiteren. Van Dijk: 'We spraken met mensen van OTTO Workforce en die zijn al bezig uit te breiden naar Moldavië en zelfs Vietnam – waar het voormalig communistische Polen een historische band mee heeft. Dit is rauw kapitalisme, iedereen werkt een paar landen verderop, de bedrijven en uitzendbureaus pakken de

winsten en de maatschappij mag de klappen opvangen.' Van Dijk heeft een plan gemaakt tegen deze loondumping, in lijn met wat de SP al langer voorstelt. In het kort: 'Werkvergunningen, eisen stellen zodat arbeidsmigranten niet goedkoper zijn dan Nederlandse werknemers en uitzendbureaus die de regels overtreden aanpakken.'

Solidariteit met de portemonnee van aandeelhouders?

Van Kent wil nog wat kwijt: 'Al jaren roepen de voorstanders van vrije arbeidsmigratie dat tegenstanders nationalist zijn, die alleen aan zichzelf denken en niet solidair zijn met Polen. Het is dus precies andersom. Ongeremde arbeidsmigratie spekt de kassen van de Nederlandse bedrijven, terwijl de Poolse en Oekraïense samenleving – en straks de Moldavische enzovoort – in de problemen komt. Niet de grens over kijken naar de gevolgen van migratie in landen waar mensen vertrekken: dat is nationalistisch!' De solidariteit waartoe deze vrijemarkt-gelovigen oproepen, blijkt vooral solidariteit met de portemonnee van de aandeelhouders. ●

tekst Diederik Olders
foto's Hans Boerwinkel

1. Op bezoek in de Poolse tomatenkas.
2. McDonald's werft personeel in Polen in de Oekraïense taal.
3. Op bezoek bij de beroemde vakbond Solidarność.
4. In gesprek met restauranthouder die moet stoppen wegens tekort aan werknemers.

Groningen

er is een werkgroep
 die moet zoeken naar waarheid
 hoewel die bijna iedereen al kent
 geeft twijfelaars weer hoop
 had niet mogen gebeuren
 zegt voorzitter van werkgroep
 een vuistdik verslag in zijn beide handen
 van acht honderd pagina's

met die wijze uitspraak
 kan de bestuurder weer verder

Klaas de Graaff

DOORLOPENDE MACHTINGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
 roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
 adres + huisnr : _____
 postcode : _____ woonplaats: _____
 land : _____ geboortedatum: _____
 email : _____
 telefoon : _____ mobiel: _____
 IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
 plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
 handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

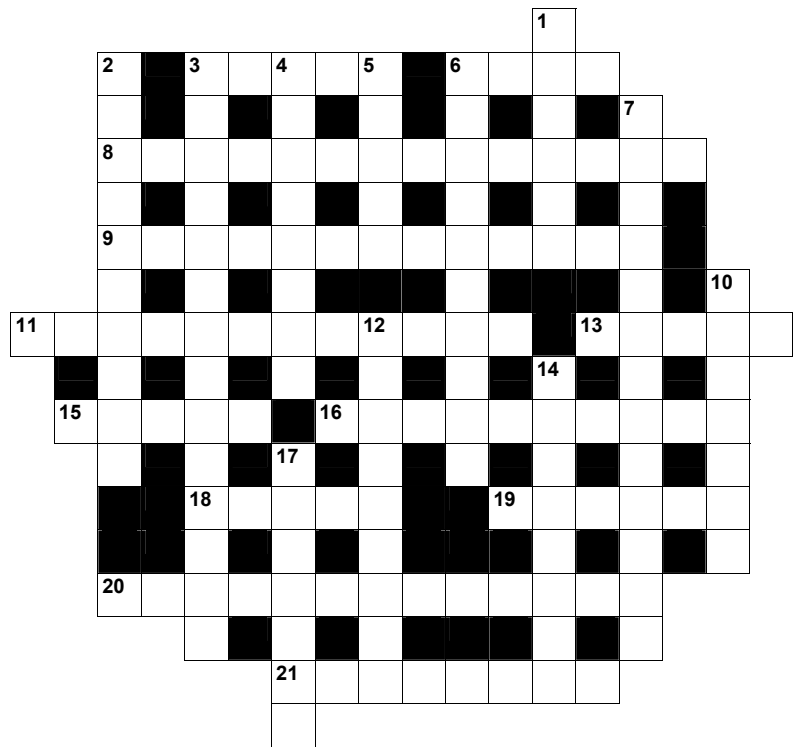
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 3 Zo naakt zijn lachende tanden. (5)
- 6 Verwarde vrucht denkt dat-ie (bv.) chocola is. (4)
- 8 Kopstuk in politieonderzoek. (14)
- 9 De uitvoerder bouwt alleen de begane grond, en kelders. (13)
- 11 Overlegorgaan voor offshore-tandartsen. (12)
- 13 Daarmee gaat de kerk te water. (5)
- 15 Duurzaam gekleurd? Rijden maar! (5)
- 16 Gehandicapte vogel eindigt op bord. (6,4)
- 18 Kronkelige Nederlandse rivier is buigzaam. (5)
- 19 Vaatdoekcrisis. (6)
- 20 Middenstanders krijgen kroost maar niet de deur uit. (13)
- 21 Bestemming: laatste leesteken in een boek. (8)

Verticaal

- 1 Vertoont hiermee de spin zich op internet? (6)
- 2 Goed onderhouden gemeente in Drenthe. (10 en 6,4)
- 3 Bakker heeft weer inkomen. (5,2,2,5)
- 4 Logies? Op de zolder. (8)
- 5 Zet niet alleen de puntjes op de i. (5)
- 6 Hommage aan (oorzaak van) argumenten. (10 en 5,5)
- 7 Amusementsoord waar tortelduifjes zich prettig voelen. (13)
- 10 Ten teken dat de vogeltjes gecontroleerd zijn. (7)

- 12 Wordt vooral aanbeden op het witte doek. (9)
- 14 Is in kleine kring vastgesteld. (8)
- 17 Slechts weinigen willen zo tennissen. (7)

BEELDSPRAAK

In beeldspraak zitten elementen van o.a. rebus en crypto die tezamen de oplossing geven: een citaat van een bekend politicus. Destilleer met behulp van de Hints (die niet op volgorde staan!) de juiste woorden uit de tabel met plaatjes. Hiervoor gebruikt u de aanwijzingen die tussen haakjes staan. Meerdere aanwijzingen worden gescheiden door ' ; '. Voorbeeld: als de afbeelding (van een) 'huis' is, en achter de hint staat: (h=b) dan is het woord 'buis'. Soms worden verschillende afbeeldingen achter elkaar gebruikt om één woord te vinden. U ziet dan tussen teksthaakjes bijvoorbeeld: [2van2] - hetgeen betekent dat er nog één woord vóór komt. De meeste hints hebben met politiek te maken. De oplossing, (citaat én geciteerde) kunt u naar de redactie sturen. Veel puzzelplezier.

Hints:

- Samen met 'het zij zo' is deze tijdelijke woning een nuttig toetsmoment. (in+ ; t=s)
- Bij Kamergotchi (app van Zondag met Lubach) kwamen alle Lijsttrekkers uit een ... (-e ; +k)
- Primus inter pares, werk -je in een schaakstuk? (-or) [2van2]
- Ze bestaan o.a. voor 'geboorte' en 'beleg' maar hebben niets met beschuit te maken. (e=i ; a=l ; ll=f) [1van3]
- Bij de TU Delft weten ze wel hoe ze de boel aan kant krijgen, met het 'verbeteringsinstrument gemeentelijk reinigingsmanagement'. (g=rd)
- Bij een begrotingoverschot van 2 miljoen had men in gemeente '.... Dal' 53 plannen om het weg te werken. (woorden samenvoegen ; b=v ; g=v)

- 'Een lege maag .. geen goede politiek adviseur' (Einstein). [3van3]
- De eerste hield het niet lang vol in de Tweede Kamer. Dus maar iets met 'een voet van perenhout en een mast van gepareld roestvrij staal'. (-vl ; O)
- Maar goed dat je er meer dan een hebt, anders zou je er niet door kunnen gaan? (g+ ; k=e) [1van2]
- 'De bekendste politieke as is de links-rechtsas'. Hmm. Zitten ze dan toch op één ...? (l=m)
- Je vindt van alles op jouw website van de Overheid, maar geen zilver of kolen. ...-ie heeft-ie niet, de premier. (c+ ; v=r) [2van3]
- Zou een naamsverandering 'Marine Le' ook werkelijk van koers doen veranderen? (-p)
- 'Privacy First' roept het kabinet op tot het stoppen met het delen van persoonsgegevens met de'. (r=u ; +en)
- Een politicus kan alleen een ... zijn. Anders is zij een politica. (m=v)
- '€\$ we can!'. (-y)

OPLOSSING GROTE SP-ZOMERPUZZEL 2018

Vredesakkoord

De winnaar van de zomerpuzzel 2018 is Tammo J. Hak uit Woldendorp. Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 26 september 2018 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl. Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

